

ਮਿੱਟੀ ਰੰਗੇ

ਸੁਖਦੀਪ

ਇਹ ਕਹਾਣੀ ਇਕ ਪਰਦੇ ਉਹਲੇ ਛੁਪੇ ਹੋਏ ਮੁਖੜੇ ਨੂੰ ਜੀ ਭਰ ਤੱਕਣ ਦੀ ਉਡੀਕਣਾ ਪਿੱਛੇ ਹੈ। ਜੇ ਸਬਦਾਂ ਰਾਹੀਂ ਕਿਸੇ ਦੀ ਪਹਿਚਾਣ ਤੇ ਸੂਰਤ ਨੂੰ ਪਹਿਚਾਣਨ ਦੀ ਕਲਾ ਨੂੰ ਬਿਆਨਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਅੱਖਰਾਂ ਚ ਵਾਰੇ ਹੋਏ ਨਕਸ਼ੇ ਨੂੰ ਮੰਜਿਲ ਮੰਨਦੀ ਹੈ।

.....

ਕੰਮ ਤੋਂ ਘਰ ਤੇ ਘਰ ਤੋਂ ਕੰਮ , ਬਸ ਹੁਣ ਇਹੀ ਕੁਝ ਰਹਿ ਗਿਆ ਸੀ, ਮੇਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਵਿੱਚ, ਏਵੇਂ ਜਿਹੇ ਜਾਪਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਨੈਕਰੀ ਕਰਦੇ ਨੇ ਵਧਿਆ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨਜ਼ਾਰਿਆ ਨਾਲ ਲੰਘਦੀ ਹੋਊ, ਪਰ ਹੁਣ ਪਤਾ ਲੱਗਾ, ਕਿ ਨੈਕਰੀ ਲੱਗ ਜਾਣ ਪਿੱਛੋਂ ਏਵੇਂ ਜਿਹੇ ਲੱਗਦਾ ,ਜਿਵੇਂ ਇਨਸਾਨ ਕੋਈ ਗੂੜੀ ਜਿਹੀ ਤਸਵੀਰ ਚ ਫਿੱਕੇ ਜਿਹੇ ਰੰਗ ਭਰ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ। ਸਹੀ ਦੱਸਾਂ ਤਾਂ ਮੇਰਾ ਇਸ ਬੇਗਾਨੇ ਸਹਿਰ ਵਿਚ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਚਿੱਤ ਨਹੀ ਸੀ ਲੱਗਿਆ, ਬੇਸ਼ੱਕ ਮੈਨੂੰ ਏਥੇ ਆਏ ਇਕ ਸਾਲ ਤੋਂ ਉਪਰ ਹੋ ਚੁੱਕਿਆ ਸੀ। ਦੋ ਵਾਰ ਉਂ ਤਾਂ ਮੈਂ ਪਿੰਡ ਵੀ ਗੋੜਾ ਲਾ ਆਇਆ ਸੀ, ਨਾਲੇ ਨਾਲ ਦੇ ਦੇਸਤ ਵੀ ਵਧਿਆ ਸਨ ਸਾਰੇ ਹੀ , ਹਾਂ ਸੱਚ ਪਰ ਉਹ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚ ਹੀ ਉਲਝੇ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ, ਹਾਏ ਹੈਲੂ ਜਰੂਰ ਕਰ ਕੁਰ ਲੈਦੇ ਸੀ ਬਸ। ਜਾਂ ਕਦੇ ਬਾਹਿਰ ਤੋਂ ਕੁਝ ਖਾਣ ਨੂੰ ਮੰਗਾਉਣਾ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਇਹ ਪੁੱਛ ਲੈਦੇ ਕਿ ਤੂੰ ਵੀ ਖਾਏਗਾ ਤਾਂ ਪੈਸੇ ਦੇ ਦੇ। ਹੋਰ ਕੋਈ ਕਦੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਕੋਈ ਗੱਲ ਸਾਡੀ ਨਹੀਂ ਕਰੀ, ਤੇ ਨਾਹੀ ਕਦੇ ਮੈਂ ਬਿਨਾਂ ਅੱਗਿਓਂ ਬੁਲਾਏ ਕਦੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਬੁਲਾਇਆ ਸੀ।

ਐਤਵਾਰ ਦਾ ਦਿਨ ਸੀ। ਬਾਹਿਰ ਮੌਸਮ ਕਾਫੀ ਸੁਹਾਵਣਾ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਇਕ ਘਰ ਵਿਚ ਛੇ ਜਾਣੇ ਰਹਿੰਦੇ ਸਾਂ, ਉਸ ਘਰ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਕਮਰੇ ਸੀ,ਤੇ ਇੱਕ ਰਸੋਈ ਤੇ ਇਕ ਮਹਿਮਾਨਾਂ ਲਈ ਕਮਰਾ, ਅਸੀਂ ਇਕ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਦੋ ਜਾਣੇ ਹੁੰਦੇ ਸਾਂ, ਮੇਰੇ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਜੇ ਮੁੰਡਾ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਉਹ ਹਰਿਆਣੇ ਤੇ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਹਿੰਦੀ ਬੋਲਦਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਖਿੜਕੀ ਨੂੰ ਖੋਲ ਕੇ ਬਾਹਰੇ ਆ ਰਹੀ ਮੀਂਹ ਪਿੱਛੋਂ ਠੰਢੀ ਠੰਢੀ ਹਵਾ ਦਾ ਅਨੰਦ ਮਾਣ ਰਿਹਾ। ਹਰਿਆਣੇ ਵਾਲਾ ਬੋਲਿਆ : ਸਰਦਾਰ ਤਨੇ ਏਕ ਬਾਤ ਬੋਲੇ ।

ਮੈਂ : ਉਹਦੇ ਵੱਲ ਮੂੰਹ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ...ਹਾਂ ਦੱਸ

ਹਰਿਆਣੇ ਵਾਲਾ : ਬਾਹਿਰ ਸੈਰ ਕਰਨੇ ਕੇ ਨਾ ਚਲੇ।

ਮੈਂ : ਬੈਠਾ ਰਹਿ ਚੁੱਪ ਕਰਕੇ

ਹਰਿਆਣੇ ਵਾਲਾ : ਸਰਦਾਰ ਚਲਤੇ ਹੈਂ

ਮੈਂ : ਉਹਦੇ ਭੋਲੇ ਜਿਹੇ ਬਣਾਏ ਹੋਏ, ਮੂੰਹ ਵੱਲ ਵੇਖਦਿਆਂ ਕਿਹਾ

ਚੱਲ ਚੰਗਾ ਚਲਦਿਆਂ, ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਹਾਕ ਮਾਰ ਲੈ...

ਉਸਨੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਹਾਕ ਮਾਰ ਲਈ ਤੇ ਮੈਂ ਅਲਮਾਰੀ ਵਿਚੋਂ ਛੱਤਰੀ ਚੁੱਕ ਕੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਮਗਰੀਂ ਤੁਰ ਪਿਆ, ਅਸੀ ਕਾਫੀ ਸਮਾਂ ਤੁਰਦੇ ਗਏ, ਲੱਗਭਗ ਅਸੀਂ ਘਰ ਤੋਂ ਦੋ ਢਾਈ ਮੀਲ ਦੂਰ ਆ ਗਏ ਸਾਂ, ਹਲਕੀ ਹਲਕੀ ਭੂਰ ਪੈਣੀ ਸੁਰੂ ਹੋ ਗਈ। ਛੱਤੇ ਖੋਲ ਅਸੀਂ ਕਾਹਲੀ ਕਾਹਲੀ ਘਰ ਨੂੰ ਵਾਪਿਸ ਪਰਤ ਰਹੇ ਸਾਂ। ਘਰ ਪਹੁੰਚਣ ਹੀ ਵਾਲੇ ਸਾਂ, ਮੈਨੂੰ ਅਣਜਾਣ ਜਿਹੇ

ਕਿਸੇ ਅਕਾਉਂਟ ਜੋ ਕਿ (clay tinted) ਦੇ ਨਾਮ ਉਪਰ ਸੀ। ਤੇ ਇਕ ਮੈਸਜ ਆਇਆ, ਜੋ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਪਾਈ, ਪੋਸਟ ਦੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸੀ।

ਮੈਸਜ ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਸੀ :--

ਕੋਈ ਵੱਲ ਅਸਾਂ ਦੇ ਆ ਰਿਹਾ,

ਅਸੀਂ ਹਾਂ ਜਿਸ ਤੋਂ ਅਨਜਾਣ,

ਉਹ ਸਾਨੂੰ ਹੈ ਕਿਦਾਂ ਜਾਣਦਾ,

ਜਿਸਦੀ ਸਾਡੇ ਨਾਮ ਨਾਲ ਪਹਿਚਾਣ...

ਤੁਹਾਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਤਾ

ਅਕਸਰ ਉਹੀ ਆਪਣੇ,

ਜਿਆਦਾ ਕੇਲ ਹੁੰਦੇ ਨੇ,

ਜਿਹਨਾਂ ਤੋਂ ਆਪਾਂ ਅਣਜਾਣ ਹੁੰਦੇ ਹਾਂ,

ਜਿਹਨਾਂ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵੀ ਨਹੀਂ ਵੇਖੀ ਹੁੰਦੀ,

ਬਸ ਕਦੇ ਇਤਫ਼ਾਕ ਜਿਹੇ ਮੇਲ ਹੁੰਦਾ,

ਜਿਦਾਂ ਕਦੇ ਕਦੇ ਹਵਾ ਨਾਲ ,

ਅਣਪਟੱਕੇ ਕਿਸੇ ਖ਼ੁਸ਼ਬੂ ਦੀ ਮੁਲਾਕਾਤ

ਹੁੰਦੀ ਏ, ਬਿਲਕੁਲ ਅਣਜਾਣੇ ਚ ।'

{ ਸੁਖਦੀਪ }

ਮੈਂ ਅਕਸਰ ਹੀ ਇਕਾਂਤ ਵਿਚ ਬੈਠਾ, ਕੁਝ ਨਾ ਕੁਝ ਲਿਖ ਲੁਖ ਲਿਆ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਕਈ ਵਾਰ ਕੁਝ ਨਾ ਕੁਝ ਆਪਣੇ ਵੱਲੋਂ ਲਿਖ ਕੇ ਪੋਸਟ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਪਹਿਲਾ ਕਿਸੇ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੈਸਜ ਨਹੀਂ ਕਰਿਆ ਸੀ। ਮੈਂ ਮੈਸਜ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ , ਤੇ ਰਸਤੇ ਵਿਚ ਮੈਂ ਉਸ ਇਨਸਾਨ ਬਾਰੇ ਹੀ ਸੋਚਦਾ ਰਿਹਾ।

ਮੈਂ ਘਰ ਪਹੁੰਚਦੇ ਸਾਰ ਹੀ ਫੋਨ ਨੂੰ ਚਾਰਜਰ ਉੱਪਰ ਲਗਾ ਦਿੱਤਾ, ਖੁਦ ਮੇਜ਼ ਉਪਰ ਪਈ , ਡਾਇਰੀ ਨੂੰ ਚੁੱਕ ਲਿਆ ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਫਰੇਲਣ ਲੱਗ ਪਿਆ, ਮੈਂ ਉਸ ਆਏ ਹੋਏ ਮੈਸਜ ਦਾ ਰਿਪਲਾਈ,ਜਵਾਬ (Reply) ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਦੇ ਵਾਰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਡਾਇਰੀ ਦਾ ਇੱਕ ਇੱਕ ਪੰਨਾ ਫਰੇਲਿਆ , ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਕੋਈ ਜਵਾਬੀ ਉੱਤਰ ਲਈ ਲਿਖਤ ਨਾ

ਮਿਲੀ। ਮੈਂ ਕੋਲ ਹੀ ਪਏ, ਪੈਂਨ ਨੂੰ ਚੁੱਕਿਆ ਤੇ ਲਿਖਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ : --

ਮੈਂ ਦਰਦ ਜਿਹਨਾਂ ਨਾਲ ਵੰਡਿਆ,

ਉਹ ਸੀ ਮੇਰੇ ਤੋਂ ਅਨਜਾਣ ,

ਮੈਂ ਸਬਦਾਂ ਨਾਲ ਪਾਇਆ ਰਾਬਤਾ

ਜੋ ਬਣੇ ਮੇਰੀ ਪਹਿਚਾਣ,

ਕੋਈ ਤੁਰ ਕੇ ਰਾਹੇ ਏਸ ਨੂੰ,

ਗਿਆ ਹੈ ਸਾਨੂੰ ਜਾਣ...

ਅਸੀਂ ਜਿਹਨਾਂ ਦੇ ਨਜਦੀਕ ਹੋਏ,

ਉਹ ਸਾਨੂੰ ਅਣ ਪਹਿਚਾਣਿਆ,

ਆਖ ਕੇ ਦੂਰ ਕਿਤੇ ਚੱਲੇ ਗਏ

ਅਸੀਂ ਇਹਨਾਂ ਅੱਖਰਾਂ ਦਾ ਸਹਾਰਾ,

ਲੈਕੇ ਹੀ ਵੱਡੇ ਹੋਏ ਆਂ,

ਹੁਣ ਕੋਈ ਵੀ ਸਾਨੂੰ ਜਾਣਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ,

ਸਾਡੇ ਅੱਖਰਾਂ ਨਾਲ ਹੀ ਪਹਿਚਾਣ ਕਰਦਾ ਹੈ,

ਤੇ ਸਾਨੂੰ ਏ ਜਾਪਦਾ ਹੁਣ,

ਕੇ ਕੋਈ ਸਾਡੇ ਅੱਖਰਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣ ਗਿਆ ਹੈ

{ ਸੁਖਦੀਪ }

ਮੈਂ ਲਿਖਦੇ ਸਾਰ ਹੀ, ਫੋਨ ਚੁੱਕਿਆ ਤੇ ਪੇਸਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਮੁੜ ਉਸ ਦੇ ਜਵਾਬ 'ਰਿਪਲਾਈ' 'ਦੀ ਉਡੀਕ ਵਿੱਚ ਫੋਨ ਨੂੰ

ਦੁਬਾਰਾ ਚਾਰਜਰ ਦੇ ਉੱਪਰ ਲਾ ਕੇ ਮੇਜ਼ ਉੱਪਰ ਧਰ ਦਿੱਤਾ। ਸ਼ਾਮ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਅਸਮਾਨ ਵਿੱਚ ਅਜੇ ਵੀ ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਬੱਦਲ ਛਾਏ ਹੋਏ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਬਜਾਰ ਵਿਚ ਥੋੜਾ ਜਿਹਾ ਕੰਮ ਸੀ। ਮੈਂ ਬਜਾਰ ਚਲਾ ਗਿਆ ਤੇ ਰੋਟੀ ਵੀ ਬਾਹਰੋਂ ਹੀ ਖਾ ਆਇਆ। ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਵਾਪਿਸ ਆਇਆ ਤਾਂ ਕਾਫ਼ੀ ਹਨੇਰਾ ਹੋ ਚੁੱਕਿਆ ਸੀ। ਮੈਂ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚਦੇ ਸਾਰ ਹੀ ਫੋਨ ਨੂੰ ਚੁੱਕਿਆ। ਅਜੇ ਵੀ ਕੋਈ ਰਿਪਲਾਈ ਨਹੀਂ ਸੀ ਆਇਆ। ਮੈਂ ਸਵੇਰੇ ਜਲਦੀ ਕੰਮ ਉੱਪਰ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਜਲਦੀ ਹੀ ਸੋ ਗਿਆ।

ਸਵੇਰੇ ਉੱਠਦੇ ਸਾਰ ਹੀ, ਮੈਂ ਕੰਮ ਉੱਪਰ ਚਲਾ ਗਿਆ, ਆਉਦੇ ਸਾਰ ਹੀ ਮੈਂ ਕੰਮ ਦੀ ਥਕਾਵਟ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਬਿਸਤਰ ਉੱਪਰ ਲੇਟ ਗਿਆ, ਅਜੇ ਮੈਨੂੰ ਨੀਂਦ ਆਉਣ ਹੀ ਲੱਗੀ ਸੀ। ਮੇਰੇ ਕੱਲ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਚੇਤੇ ਆਈ, ਕਿ ਉਸ ਪੋਸਟ ਦੇ ਉੱਪਰ ਕੋਈ ਆਇਆ ਰਿਪਲਾਈ ਕਿ ਨਹੀਂ...

ਮੈਂ ਕੰਮ ਉੱਪਰ ਫੋਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਲੈ ਕਿ ਜਾਦਾਂ, ਸਗੋਂ ਇਸ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਕੇ ਕੇ ਅਲਮਾਰੀ ਵਿਚ ਰੱਖ ਦਿੰਦਾ ਸੀ। ਮੇਰੇ ਫੋਨ ਖੋਲ੍ਹਦੇ ਸਾਰ ਹੀ, ਮੈਨੂੰ ਪਾਈ ਹੋਈ ਪੋਸਟ ਉੱਪਰ ਕੋਈ ਰਿਪਲਾਈ ਆਇਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਜਿਸ ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ :-

ਸਬਦਾਂ ਪਿਛਲੀ ਤਸਵੀਰ ਨੂੰ,
ਜਦ ਕੋਈ ਉਗਲਾਂ ਰਾਹੀਂ ਵਾਹ ਲੈਦਾਂ,
ਆਪਣਿਆਂ ਵਰਗਾ ਹੀ ਜਾਪਦਾ,
ਜਦ ਖ਼ਤ ਕੋਈ ਏ ਸਾਹ ਲੈਂਦਾ
ਵਕਤਾਂ ਦੇ ਹੱਥੋਂ ਹਾਰ ਕੇ,
ਮਹਿਲ ਖਬਾਬੀਂ ਢਾਹ ਲੈਂਦਾਂ
ਉਹਦੇ ਵਰਗਾ ਹੀ ਮੈਨੂੰ ਜਾਪਦਾ,
ਜੋ ਮੁੜ ਮੁੜ ਮੇਰਾ ਨਾਂ ਲੈਦਾਂ...

ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਪੜਦੇ ਸਾਰ ਹੀ ਏਵੇਂ ਲੱਗਿਆ, ਜਿਵੇਂ ਕੋਈ ਮੇਰੇ ਨਜ਼ਦੀਕ ਦਾ ਮੇਰੇ ਹੀ ਬਾਰੇ ਲਿਖ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ। ਉਹ ਵੀ ਉਸ ਬਾਰੇ ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਮੈਂ ਅੱਜ ਤੀਕ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀ। ਮੈਂ ਕੋਈ ਜਵਾਬੀ ਲਿਖਤ ਨਾ ਲਿਖੀ। ਸਗੋਂ ਤੁਹਾਡਾ ਨਾਮ, ਤੁਸੀਂ ਕੌਣ ਹੋ, ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਜਾਣਦੇ ਹੋ ਆਦਿ ਕਈ ਹੋਰ ਮੈਸਜ ਲਿਖ ਕੇ ਭੇਜ ਦਿੱਤੇ। ਉਸ ਸ਼ਾਮ ਜੇ ਖਿਆਲ ਮੇਰੇ ਦਿਮਾਗੀ ਦੌੜੇ ਮੈਨੂੰ ਹੁਣ ਵੀ ਯਾਦ ਕਰਕੇ ਕੋਈ ਖਤਰਨਾਕ ਘਟਨਾ ਵਰਗੇ ਲੱਗਦੇ ਨੇ, ਉਹ ਮੇਰਾ ਪਹਿਲਾ ਦਿਨ ਸੀ। ਜਿਸ ਦਿਨ ਮੈਂ ਬਿਨਾਂ ਕੁਝ ਲਿਖੇ, ਪੜ੍ਹੇ ਹੀ ਸੋ ਗਿਆ, ਸਵੇਰੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਦੇ ਵਾਂਗੂੰ ਜਲਦੀ ਉੱਠਿਆ ਤੇ ਕੰਮ ਤੇ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਮੇਰੇ ਅੱਫਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅੜਬ ਜਿਹੇ ਸੁਭਾਅ ਵਾਲਾ ਸੀਨੀਅਰ ਸੀ। ਜਿਸ ਦੀ ਅੱਜ ਬਦਲੀ ਹੋ ਗਈ। ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਸਾਰੇ ਹੀ ਜਾਣੇ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ ਸਾਂ। ਮੈਂ ਆ ਕਿ ਕੱਪੜੇ ਬਦਲਦੇ ਸਾਰ ਇੱਕ ਕੱਪ ਚਾਹ ਦਾ ਬਣਨ ਲਈ ਧਰ ਦਿੱਤਾ, ਮੇਰੇ ਪਰਨਾ ਬੰਨਦੇ ਬੰਨਦੇ ਚਾਹ ਬਣ ਗਈ, ਮੈ ਕੱਪ ਵਿਚ ਪਾ ਬੈਂਡ ਉਪਰ ਆ ਬੈਠਾ, ਨਾਲ ਹੀ ਅਲਮਾਰੀ ਵਿਚੋਂ ਫੋਨ ਵੀ ਚੁੱਕ ਲਿਆ, ਮੈਂ ਫੋਨ ਖੋਲਦੇ ਸਾਰ ਹੀ ਫੇਸਬੁੱਕ ਉਪਰ ਮੈਸਜ ਬੈਕਸ ਚੈੱਕ ਕਰਿਆ ਤਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਮੈਸਜ ਨਹੀਂ ਸੀ ਆਇਆ ਮੈਂ

ਅਜੇ ਪੁਰਾਣੇ ਮੈਸਜਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਹੀ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਤੁਰੰਤ ਹੀ ਇਕ ਮੈਸਜ ਆਇਆ ਜਿਸ ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਸੀ...

ਉਹ ਤਾਂ ਮੈਂ ਕਦੋਂ ਤਾ ਭੁੱਲਾ ਦਿੱਤਾ,

ਚੁੱਬਣ ਲੱਗ ਗਿਆ ਸੀ,

ਮੇਰੇ ਸੀਨੇ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ,

ਹੁਣ ਤਾਂ ਜਦ ਵੀ ਕੋਈ ਕਿਸੇ ਨੂੰ,

ਹਾਕ ਮਾਰਦਾ ਕੋਈ ਨਾਮ ਲੈ ਕੇ,

ਮੈਂ ਮੰਨ ਲੈਂਦੀ ਹਾਂ,

ਕਿ ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਹੀ ਮਾਰ ਰਿਹਾ ਏ

ਹਾਕ.....

ਮੈਨੂੰ ਆਪਣਾ ਹੀ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਹਰਕੋਈ

ਤੇ ਇਹ ਸਵਾਲ ਕਦੇ ਕਦੇ,

ਮੈਂ ਖੁਦ ਨੂੰ ਵੀ ਪੁੱਛ ਬਹਿੰਦੀ ਹਾਂ,

ਕਿ ਕੌਣ ਹਾਂ ਮੈਂ..???

ਫੇਰ ਜਦੋਂ ਉਡਦਾ ਹੋਇਆ ਰੇਤਾ,

ਘੱਟਾ ਬਣ ਮੇਰੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਚ ਚੁੱਬਦਾ,

ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਮੇਰੇ ਮਹਿਬੂਬ ਵਰਗਾ ਲੱਗਦਾ,

ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਮੈਂ ਇਸ ਰੇਤੇ ਦਾ ਹੀ ਅੰਸ਼ ਹਾਂ,

ਜੇ ਵੀ ਮੇਰੇ ਕੋਲੋਂ ਦੀ ਲੰਘਦਾ ਏ,

ਮੈਂ ਆਪਣਾ ਮੰਨ ਲੈਂਦੀ ਹਾਂ ਉਸਨੂੰ,

ਫੇਰ ਕਿਤੇ ਮਿਲੇ ਤਾਂ ਪਹਿਚਾਣ ਆ ਜਾਂਦੀ ਏ

ਏਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਜਾਣਨ ਜਾਣ ਲੱਗਦੀ ਹਾਂ

ਅਨਜਾਣਾਂ ਨੂੰ ਵੀ.....

ਹਾਂ ਸੱਚ ਮੈਨੂੰ ਅੱਜ ਤੀਕ ਕੋਈ,
ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ
ਜਿਸ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਜਾਣ ਲਿਆ ਹੋਵੇ
ਜੇ ਕੋਈ ਜਾਣ ਵੀ ਲਵੇ
ਤਾਂ ਦੂਰ ਚਲਾ ਜਾਂਦਾ,
ਐਨੀ ਦੂਰ ਜਿੰਨਾ,
ਦੂਰ ਚੰਦ ਧਰਤੀ ਤੋਂ....

ਸੁਣ ਤੂੰ ਮੈਨੂੰ ਜਾਣਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਾ ਕਰੀਂ
ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੀ
ਕੋਈ ਸਾਲਾਂ ਪਿੱਛੋਂ,
ਮੁੜ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਦੇਸਤ
ਮੇਰੇ ਕੋਲੋਂ ਫੇਰ ਦੂਰ ਹੋਵੇ

~

ਮੇਰੇ ਪੁਛੇ ਹੋਏ ਸਵਾਲਾਂ ਦਾ ਉੱਤਰ ਉਸਨੇ ਬੜੀ ਸਿੱਦਤ ਨਾਲ ਬਿਆਨ ਕਰਕੇ ਲਿਖਿਆ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਉਹ ਕੋਈ ਚੰਗੀ ਲੇਖਕਾ ਜਾਪੀ। ਮੈਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਮੁੜ ਸਵਾਲ ਕਰਾਂ ਤੇ ਪੁੱਛਾਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਲੇਖਕਾ ਹੋ, ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਹੁਣ ਤੀਕ ਐਨਾ ਕੁ ਪਤਾ ਲੱਗ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਿ ਉਸਨੇ ਮੇਰੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗੱਲ ਦਾ ਜੇਕਰ ਜਵਾਬ ਦੇਣਾ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਉਹ ਕਵਿਤਾ ਵਿਚ ਹੀ ਦੇਵੇਗੀ। ਉਹ ਅਕਾਉਂਟ ਅਜੇ ਵੀ ਆੱਨਲਾਈਨ ਦਿੱਖ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਲਿਖਿਆ

ਮੈਂ ਬੁਰਾ ਖੜਕਿਆ ਆਪਣਾ,

ਅੰਦਰ ਦੇਖਿਆ ਕੋਣ!!!

ਸੁਪਨੇ, ਖਬਾਬ ਤੇ ਚਾਅ ਕਈ,

ਪਏ ਗੂੜੀ ਨੀਦੋਂ ਸੌਣ

ਨਾ ਹਵਾ ਵਗੇ, ਨਾਹੀ ਏਥੇ ਪਾਈ

ਫੇਰ ਕਿਸਦੇ ਆਸਰੇ ਜਿਉਣ,

ਲਾਗੇ ਖਾਮੋਸ਼ੀ ਬੈਠੀ ਹੋਈ ਬੇਜਾਨ ਜਿਹੀ

ਉਪਰੋਂ ਡਾਢੀ ਉਹਨੇ ਧਾਰੀ ਮੈਨ,

ਅਸਾਂ ਬੂਹਾ ਬੈਠੇ ਹਾਂ ਖੋਲ੍ਹ ਕੇ,

ਕੋਈ ਰਾਹੀ ਲੰਘਦੇ ਟੱਪਦੇ ਆ ਜਗਾਉਣ...

ਮੈਂ ਲਿਖਦੇ ਸਾਰ ਹੀ ਮੈਸਜ ਨੂੰ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸਬਦੰ ਦੀ ਗਲਤੀ ਵੇਖੇ, ਆਗੋਂ ਵੀ ਨਾਲ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਜਵਾਬ ਵੇਖ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਮੈਂ ਕਈ ਸਮਾਂ ਜਵਾਬ ਉਡੀਕਿਆ ਕੋਈ ਉੱਤਰ ਨਾ ਆਇਆ। ਇੱਕ ਉੱਤਰ ਆਇਆ 'ਘਰ ਕੈਦ ਹੈ' ਬੂਹਾ ਬੇਸ਼ੱਕ ਖੁੱਲਾ ਹੈ।

ਮੈਨੂੰ ਉੱਤਰ ਸਮਝ ਨਾ ਲੱਗਿਆ

ਮੈਂ : ਸਮਝਿਆ ਨਹੀਂ

Clay tinted : ਜਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਸਮਝੀ ਜਾਵੈ।

ਤੁਹਾਡਾ ਨਾਮ ...??

ਮੈਂ : ਗਾਲਿਬ, ਤੁਹਾਡਾ

Clay tinted :(ਹਰਫ) , ਤੁਸੀਂ ਜਦ ਵੀ ਕੁਝ ਲਿਖਦੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਇਉਂ ਜਾਪਦਾ ਜਿਵੇਂ ਕੋਈ ਕੁਝ ਕਿ ਮੇਰੇ ਬਾਰੇ ਹੀ ਲਿਖ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ। ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਪੜ੍ਹ ਬੜਾ ਸਕੂਨ ਜਿਹਾ ਮਿਲਦਾ।

ਮੈਂ : ਮੈਂ ਇੱਕਲਤਾ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਲਿਖਦਾ ਹਾਂ , ਮੈਂ ਕੋਈ ਲੇਖਕ ਨਹੀਂ ਹਾਂ, ਵੈਸੇ ਤੁਹਾਡੀ ਲਿਖਤ ਮੈਨੂੰ ਵੀ ਕੁਝ ਏਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਿੱਘ ਦੇਦੀ ਹੈ। ਹਰਫ ਮਤਲਬ..??

Clay tinted : ਮੈਂ ਸਿਰਫ ਲਿਖਦੀ ਹਾਂ, ਕਵਿਤਾ ਬਾਰੇ ਤਾਂ ਮੈਂ ਜਾਣਦੀ ਵੀ ਨਹੀਂ, ਕਿਤਾਬਾਂ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਹਾਂ ਮੈਂ, ਮੈਂ ਸਿਰਫ ਸਬਦਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕਠੇ ਕਰਦੀ ਹਾਂ। ਕਵਿਤਾ ਲਿਖਣਾ ਕੋਈ ਹਰਇੱਕ ਦੀ ਵੱਸ ਦੀ ਗੱਲ ਥੋੜ੍ਹਾਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਨਾਲੇ।

ਹਰਫ ਮਤਲਬ ਹਰਫ ਮੇਰੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੁਬਾਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਨਾਮ। ਮੈਨੂੰ ਬਹੁਤ ਵਧਿਆ ਲੱਗਦਾ ਸੀ ਪਰ ਹੁਣ ਨਹੀਂ

ਮੈਂ : ਕਿਉਂ

Clay tinted : ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਬਹੁਤਾ ਉਹ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਹੋਵੇ।

ਮੈਂ : ਮਤਲਬ, ਮੈਂ ਜਾਣ ਸਕਦਾ

Clay tinted : ਮੈਂ ਤੁਹਾਥੋਂ ਅਣਜਾਣ ਹਾਂ

ਇਹ ਮੈਸਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੋਰ ਕੋਈ ਮੈਸਜ ਨਾ ਆਇਆ। ਅਕਸਰ ਹਾਂ ਆਪਾਂ ਨੂੰ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਬੁਝਾਰਤ ਪਾਵੈ ਤਾਂ ਆਪਾਂ ਉਸਦਾ ਉੱਤਰ ਲੱਭਣ ਲਈ ਉਤਸੁਕ ਹੁੰਦੇ ਹਾਂ, ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੈਂ ਉਸ ਲੇਖਕਾ (Clay tinted) ਬਾਰੇ ਜਾਣਨਾ

ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੈਂ ਉਸਦਾ ਸਾਰਾ ਅਕਾਉਂਟ ਵੇਖਿਆ। ਉਸਦੀਆਂ ਲਿਖੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਏਵੇ ਲੱਗਦਾ ਸੀ। ਜਿਦਾਂ ਉਸਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਉਸ ਕੋਲੋਂ ਕਾਫ਼ੀ ਵੱਡੀ ਗਲਤੀ ਹੋਈ ਹੋਵੇ। ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਦੀ ਹਰ ਲਿਖਤ ਪਿਛੇ ਇਕ ਪਿਛਤਾਵਾ ਝਲਕਦਾ ਸੀ।

ਮੈਂ ਫੋਨ ਨੂੰ ਚਾਰਜਰ ਉਪਰ ਲਗਾਉਣ ਹੀ ਲੱਗਿਆ ਸੀ। ਕਿ ਛੋਟੇ ਵੀਰ ਦਾ ਪਿੰਡ ਤੋਂ ਫੋਨ ਆ ਗਿਆ। ਉਸਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮਾਂ ਥੋੜੀ ਜਿਹੀ ਬਿਮਾਰ ਹੈ। ਤੈਨੂੰ ਪਿੰਡ ਆ ਕੇ ਮਿਲ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਡਾਇਰੀ ਨੂੰ ਉਥੇ ਹੀ ਵਾਪਿਸ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ। ਤੇ ਫੋਨ ਨੂੰ ਚਾਰਜਰ ਲਗਾ ਕੇ, ਰੋਟੀ ਬਣਾਉਣ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਮੈਂ ਨਾਲ ਦੇ ਮੁੰਡੇ ਨੂੰ ਆਖ ਕੇ ਅਗਲੇ ਹੀ ਦਿਨ ਸਾਮ ਦੀ ਫਲਾਇਟ ਬੁੱਕ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਆਖ ਦਿੱਤਾ, ਉਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕੇ ਸਾਮ ਸਾਢੇ ਛੇ ਦੀ ਫਲਾਇਟ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਕੰਮ ਤੋਂ ਪੰਜ ਵਜੇ ਛੁੱਟੀ ਮਿਲਦੀ ਸੀ। ਏਅਰਪੋਰਟ ਜਾਣ ਲਈ ਘਰ ਤੋਂ ਵੀਹ ਕੂ ਮਿੰਟਾਂ ਦਾ ਰਸਤਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਆਪਣਾ ਸਾਰਾ ਸਮਾਨ ਪੈਕਿੰਗ ਕਰ ਕੇ ਸਾਮ ਨੂੰ ਹੀ ਰੱਖ ਲਿਆ, ਤੇ ਆੱਫਸ ਵਿਚੋਂ ਆਕੇ ਖਾਣਾ ਕੇ ਫਲਾਇਟ ਲੈ ਕਿ ਦੂਸਰੀ ਸਵੇਰ ਤੀਕ ਪਿੰਡ ਆ ਪਹੁੰਚਿਆ।

ਅਸਲ ਵਿਚ ਗੱਲ ਕੋਈ ਹੋਰ ਹੀ ਵਧੀ ਪਈ ਸੀ। ਪਿੰਡ ਆ ਕਿ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਸਰੀਕਾਂ ਨਾਲ, ਜੇ ਵੱਟ ਪਿਛੇ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਰੋਲਾ ਚਲਦਾ ਸੀ। ਉਸ ਕਰਕੇ ਦੁਬਾਰਾ ਡਾਂਗ ਖੜਕ ਗਈ ਤੇ ਬਾਪੂ ਦੀ ਲੱਤ ਟੁੱਟ ਗਈ। ਜਾ ਕਿ ਵੇਖਿਆ ਤਾਂ ਹਲੇ ਬੱਚਤ ਸੀ, ਲੱਤ ਨੂੰ ਜਿਆਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪਹੁੰਚਿਆ। ਮੈਂ ਬਾਪੂ ਨਾਲ ਰੈ-ਸਲਾਹ ਕਰ ਕੇ, ਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰ ਕੇ, ਜਮੀਨ ਉਪਰ ਦੁਬਾਰਾ ਫੀਤੀ ਮਾਰਨ ਲਈ ਮਨਾਂ ਲਿਆ, ਮੰਨ ਤਾਂ ਬਾਪੂ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਰਿਹਾ, ਫੇਰ ਤਾਇਆ ਤਾਂ ਕਿੱਥੋਂ ਮੰਨਣਾ ਸੀ। ਪਰ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਆਖਣ ਤੇ ਫੀਤੀ ਮਾਰੀ ਗਈ। ਤਾਂ ਉਨੀ ਇੱਕੀ ਦਾ ਹੀ ਫਰਕ ਨਿਕਲਿਆ। ਉਸਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਾਲੇ ਤਾਏ ਦਾ ਗੁੱਸਾ ਟਿਕ ਗਿਆ। ਨਾਲੇ ਬਾਪੂ ਠੰਢਾ ਹੋ ਗਿਆ, ਨਾਲੇ ਜੇ ਮੈਂ ਹੁਣ ਪਿੰਡ ਵਿਚੋਂ ਦੀ ਲੰਘਦਾ ਟੱਪਦਾ, ਤਾਏ ਨੂੰ ਟੱਕਰ ਜਾਦਾ ਤਾਂ ਬੁਲਾ ਲੈਦਾ ਸੀ। ਨਾਲੇ ਕੰਮ ਕਾਰ ਬਾਰੇ ਪੁਛ ਲੈਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਹਾਸੇ ਜਿਹੇ ਪਾ ਕਿ ਗੱਲ ਕਰਦਾ, ਮੈਂ ਇਸ ਦਾ ਰਾਜ ਨਾ ਜਾਣ ਸਕਿਆ, ਵੈਸੇ ਤਾਏ ਦਾ ਵੱਡਾ ਮੁੰਡਾ ਫੌਜੀ ਸੀ। ਨਾਲੇ ਛੋਟੇ ਨੂੰ ਵੀ ਬਾਹਿਰ ਗਏ ਹੋਏ ਕਈ ਮਹੀਨੇ ਹੋ ਗਏ ਸੀ। ਮੈਂ ਸਾਰੇ ਮਸਲੇ ਨੂੰ ਉਲਝਾ ਕੇ, ਇੱਕ ਹਫਤੇ ਵਾਧ ਵਾਪਿਸ ਪਰਤ ਆਇਆ ਕੰਮ ਉਪਰ।

ਮੈਂ ਫੋਨ ਉਪਰ ਪਿੰਡ ਜਿਆਦਾ ਧਿਆਨ ਨਾ ਦਿੱਤਾ, ਉਹਦੇ ਵੱਲੋਂ ਕਈ ਮੈਸਜ ਆਏ, ਪਰ ਮੈਂ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਰਿਪਲਾਈ ਨਾ ਕਰ ਸਕਿਆ। ਮੈਂ ਇੱਕੋ ਮੈਸਜ ਪੜਿਆ, ਜੇ ਅਖੀਰ ਤੇ ਸੀ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਸੀ,

ਤੁਹਮਤ ਵੀ ਤੇ ਕੋਈ ਨਹੀਂ,

ਇੱਕ ਉਡੀਕ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ,

ਉਡੀਕ ਅਜੇ ਬਾਕੀ ਏ

ਅਚਾਨਕ ਯਾਦ ਆਉਂਦੀ ਏ

ਮਿੱਟੀ ਚ ਦੱਬੀਆਂ ਹੋਈਆਂ
ਕੁੱਜੀ ਚ ਪਾਕੇ 'ਦਸੀਆਂ' ਦੀ
ਜੇ ਦਾਦੀ ਦੀ ਤਾਂਘਣਾ ਸੀ
ਭੂਆ ਨੂੰ ਵਿਆਹ ਦੇ ਦਾਜ ਚ ਦੇਣ ਦੀ
ਪਰ ਅਜੇ ਤੀਕ ਦੱਬੀਆਂ ਹੀ ਪਈਆਂ ਨੇ
ਪਤਾ ਨਹੀ ਹੈ ਵੀ ਹਨ, ਕਿ ਨਹੀ
ਕਿ ਮਿੱਟੀ ਹੀ ਹੋ ਗਈਆਂ
ਬਿਲਕੁਲ ਉਵੇਂ ਹੀ....
ਜਿਦਾਂ ਉਹਦੇ ਜਵਾਬਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ
ਚੱਲੇ ਛੱਡੇ....
ਮੈਂ ਹੀ ਝੱਲੀ ਹਾਂ
ਜੇ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣਾ ਮੰਨ ਬੈਠੀ
ਉਹ ਵੀ ਬਿਨਾ ਸੋਚੇ ਸਮਝੇ
ਇੱਕ ਬੱਚੇ ਦੀ ਝਾਤੀ ਵਾਗੂੰ
ਪਲ ਵਿੱਚ ਹੀ
ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਨਾਮ ਕਰ ਬੈਠੀ
ਜਿਦਾਂ ਧਰਤੀ
ਅੰਬਰ ਨੂੰ ਕਰ ਬੈਠਦੀ ਏ
ਹੁਣ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਕਰ ਰਹੀਂ ਆਂ
ਸੂਲਾਂ ਵਰਗੀਆਂ ਕਣੀਆਂ ਨੂੰ
ਜੇ ਪਿਛਲੇ ਕਈ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ
ਬੇਰੋਕ ਹੀ ਵਰੀ ਜਾਦੀਆਂ ਨੇ
ਕਦੇ ਕਦੇ ਸੋਚ ਦੀ ਆਂ
ਹਰ ਕੋਈ ਇੱਕੋ ਵਰਗਾ ਵੀ ਤੇ ਨਹੀ ਹੁੰਦਾ
ਕੀ ਪਤਾ ਜੇ ਮੈਂ ਸੋਚਦੀ ਆਂ
ਉਸਨੂੰ ਕਦੇ ਉਹ ਖਿਆਲ ਵੀ ਨਾ ਆਇਆ ਹੋਵੇ
ਕੀ ਪਤਾ ਉਹ ਅਨਜਾਣ ਹੋਵੇ
ਉਹਨਾਂ ਭੱਖੜੇ ਦੇਆਂ ਬੂਟਿਆਂ ਤੋਂ
ਜੇ ਟਿੱਬਿਆਂ ਤੇ ਤੁਰਨਾ ਸਿਖਾਉਂਦੇ ਨੇ
ਕੀ ਪਤਾ ਉਸਨੂੰ ਨਾ ਪਤਾ ਹੋਵੇ
ਕਿ ਸੂਰਜ ਹੀ ਧਰਤੀ ਦਾ ਪਿਤਾ ਏ
ਜਾਂ ਉਲਝਿਆ ਪਿਆ ਹੋਵੇ
ਉਹਨਾਂ ਅਖਬਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਖਬਰਾਂ ਚ
ਜੇ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ
ਹਰਇੱਕ ਟੀ.ਵੀ ਚੈਨਲ ਤੇ ਚੱਲ ਰਹੀਆਂ ਨੇ

ਜਾਂ ਫੇਰ ਦੌੜ ਲਾ ਰਿਹਾ ਹੋਣਾ
ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਦੇ ਚੱਕਰ ਨੂੰ ਸਰ ਕਰਨ ਲਈ
ਫੜ ਰੱਖਿਆ ਹੋਣਾ
ਘਰ ਦੀਆਂ ਜਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨੇ
ਘੁੱਟ ਕੇ ਉਸ ਦਾ ਵੀ ਖੱਬਾ ਹੱਥ
ਜਿਸ ਤੇ ਉੱਨਤੀਆਂ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਭੈਣ
ਘਰ ਬੈਠੀ ਆਏ ਸਾਲ ਬੰਨਦੀ ਏ ਰੱਖੜੀ
ਚੱਲ ਛੱਡ ਏਹ ਵੀ ਤਾਂ ਸੱਚ ਏ
ਕੋਈ ਕੋਈ ਹੀ ਵੇਖਦਾ
ਉਹ ਚਮਕਦੇ ਹੋਏ
ਇਕਲੋਤੇ ਗੂੜੇ ਤਾਰੇ ਨੂੰ
ਜੇ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਬਿਨਾਂ ਵਜਾਹ
ਚਮਕਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ
ਸੁਣ ਏਹੀ ਸੱਚ ਆ
ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਜਿੰਨੇ ਵੀ ਸ਼ਬਦ ਸੀ
ਮੈਂ ਸਾਰੇ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤੇ
ਉਤਾਹ ਨੂੰ ਵੇਖ
ਅੰਬਰ ਵੀ ਤਾਂ ਨੀਲੇ ਤੋਂ ਲਾਲ ਹੋ ਗਿਆ
ਜੇ ਤੈਨੂੰ ਵੀ ਕੋਈ ਚੁੱਬਿਆਂ
ਤਾਂ ਮਾਰ ਦੇਵੇਂ ਚਾਰ ਝਿੜਕਾਂ
ਵੈਸੇ ਵੀ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ
ਇਹੀ ਸੁਣਦੀ ਆ ਰਹੀ ਹਾਂ
ਪਰ ਹਾਂ ਐਨੇ ਨਾਲ ਤੇਰੇ
ਨਾਲ ਕੋਈ ਗੱਲ ਤਾਂ ਹੋਊ
ਜਿਸ ਲਈ ਕਰ ਰਹੀ ਹਾਂ
ਕਈ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਉਡੀਕ
ਜਿਸ ਲਈ ਕੀਤੀ ਆ
ਕਈ ਜਨਮਾਂ ਦੀ ਤਪੱਸਿਆ ਭੰਗ
ਏਥੇ ਆ ਕੇ ਵੇਖ
ਕਿਸੇ ਜਿੱਦੀ ਜਵਾਕ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ
ਬਣ ਬੈਠੀ ਆ ਹੁਣ ਮੈਂ
ਜੇ ਤੂੰ ਸਾਲਾਂ ਵੱਧੀ ਵੀ
ਉਡੀਕ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹੇਗਾਂ
ਤਾਂ ਬੈਠ ਜਾਵਾਂਗੀ
ਕਿਸੇ ਖਾਮੋਸ਼ ਸਾਧ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ

ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ
ਤੂੰ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ
ਦਿਲ ਨੂੰ ਪਾਲਿਆ ਹੋਇਆ
ਜੇ ਸਮਝ ਲੈਦਾਂ
ਸੁਣ ਲੈਦਾਂ
ਹਰ ਇੱਕ ਦੀ
ਅਣਕਿਹੀ ਗੱਲ...
ਜਿਦਾਂ ਇਹ ਸ਼ਬਦ

ਇਹ ਉਸ ਦੁਬਾਰਾ ਲਿਖਿਆ ਅੱਜ ਸਵੇਰੇ ਦਾ ਆਖਰੀ ਮੈਸਜ ਸੀ। ਲਿਖਤ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸੁੰਦਰ ਜਾਪੀ, ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੁਣ
ਸ਼ਾਮ ਤੀਕ ਉਸਨੇ ਕੋਈ ਮੈਸਜ ਨਹੀ ਸੀ ਕਰਿਆ
ਮੈਨੂੰ ਮੈਸਜ ਪੜਦੇ ਸਾਰ ਏਨਾ ਕੂ ਤਾਂ ਪਤਾ ਚੱਲ ਗਿਆ, ਕੋਈ ਇੱਕਲਤਾ ਦੇ ਰੇਗਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਭਟਕਦਾ ਹੋਇਆ, ਪਾਣੀ
ਨੂੰ ਲੱਭ ਰਿਹਾ ਏ, ਪਰ ਇਸ ਪਿਛੇ ਇਹ ਨਹੀ ਪਤਾ ਚੱਲਿਆ ਕਿ, ਉਸਨੇ ਮੈਨੂੰ ਹੀ ਕਿਉਂ ਚੁਣਿਆ.....
ਮੈਂ ਡਾਇਰੀ ਨੂੰ ਚੁੱਕਿਆ ਤੇ ਲਿਖਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਿਆ ਹੀ ਸੀ। ਮੈਂ ਉਸਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਮੈਸਜ ਪੜਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੀ ਕਰਿਆ ਸੀ, ਕਿ
ਇੱਕ ਮੈਸਜ ਹੋਰ ਆਇਆ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਸੀ।

ਅਸੀਂ ਬੇਦਿਲ ਹਾਂ ਜਨਾਬ ਜੀ
ਡਰ ਡਰ ਕੇ ਰਾਤਾਂ ਲੰਘਾਉਣੇ ਹਾਂ...
ਸੂਰਤ, ਸੀਰਤ ਨਾਲ ਮੋਹ ਨਹੀਂ
ਅਸੀਂ ਸ਼ਬਦੀਂ ਦੀਦਾਰ ਹੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ

ਮੈਨੂੰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸੋਹਣਾ ਲੱਗਿਆ, ਮੈਂ ਨਾਲ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਲਿਖਿਆ ਬਹੁਤ ਸੋਹਣਾ ਜਨਾਬ ਜੀ। ਅੱਗੋਂ ਨਾਲ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ
ਲਿਖ ਰਿਹਾ ਹੈ ਆਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ..

Clay tinted : ਬੀਦ ਦਾ ਚੰਦ ਸੁਨੱਖਣਾ ਹੀ ਲੱਗਦਾ

ਮੈਂ : ਇਹ ਤਾਂ ਹੈ ਜੀ

Clay tinted : ਐਨੀ ਜਿਆਦਾ ਉਡੀਕ ਕਰਾਉਣ ਦਾ ਰਾਜ...???

ਮੈਂ : (ਪਹਿਲਾਂ ਹਲਕਾ ਜਿਹਾ ਮੁਸਕਰਾਇਆ) ਅਸੀਂ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਸਮੱਰਥ ਸੀ।

Clay tinted : ਸਾਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ।

ਮੈਂ : ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਪਤਾ.....???

Clay tinted : ਐਨੇ ਦਿਨ ਮੈਸਜ ਨਹੀ ਕਰਿਆ, ਤਾਂ ਕਰਕੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸੋਚ ਲਿਆ ਸੀ। ਤੁਸੀਂ ਕਿਤੇ ਵਿਅਸਤ
ਹੋਵੋਗੇ।

ਮੈਂ : ਜੀ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਐਨੀ ਉਡੀਕ ਕਿਦਾਂ (ਵੈਸੇ ਗੱਲ ਤਾਂ ਥੋੜੀ ਜਿਹੀ ਸਮਝ ਆ ਗਈ ਸੀ)

Clay tinted : ਤੁਸੀਂ ਬੜੇ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਕੁਝ ਲਿਖ ਕੇ ਪੋਸਟ ਨਹੀ ਕਰਿਆ। ਉਸੇ ਦੀ ਉਡੀਕ ਸੀ।

ਮੈਂ : ਥੋੜਾ ਵਿਅਸਤ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਨਹੀ ਸਮਾਂ ਲੱਗਿਆ ਜੀ, ਆਪਾਂ ਜਲਦੀ ਹੀ ਕੁਝ ਪੋਸਟ ਕਰਾਂਗੇ, ਓਕੇ ਬਾਏ ਜੀ

Clay tinted : ਓਕੇ ਬਾਏ ਜੀ ।

ਮੋਬਾਈਲ ਚਾਰਜਰ ਉੱਪਰ ਲਗਾ ਦਿੱਤਾ, ਤੇ ਖੁਦ ਸਾਮ ਦੀ ਰੋਟੀ ਬਨਾਉਣ ਲਈ ਰਸੋਈ ਵਿਚ ਚਲਾ ਗਿਆ, ਚਾਹੇ ਸਮਾਂ
ਅਜੇ ਕੁਝ ਖਾਸ ਨਹੀ ਸੀ ਹੋਇਆ, ਸੱਤ ਹੀ ਵੱਜੇ ਸਨ, ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਏਵੇਂ ਸੀ ਪਿੰਡੋਂ ਆਉਂਦਾ ਹੋਇਆ, ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਕਿਤਾਬ ਲੈ

ਕਿ ਆਇਆ ਸੀ, ਕਿ ਉਹ ਪੜਨੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦੇਵਾਂ, ਮੈਂ ਰੋਟੀ ਬਣਾ ਕੇ ਖਾ ਕੇ ਅੱਠ ਵਜੇ ਦੇ ਲੱਗਭੱਗ ਬਿਲਕੁਲ ਵੇਹਲਾ ਹੋ ਗਿਆ, ਮੈਂ ਪਿੰਡੇ ਲਿਆਂਦੇ ਬੈਗ ਵਿਚੋਂ ਕਿਤਾਬ ਨੂੰ ਬਾਹਿਰ ਕੱਢ ਕੇ ਖੋਲਣ ਹੀ ਲੱਗਾ ਸਾਂ , ਕਿ ਮੇਰੇ ਯਾਦ ਆ ਗਿਆ ਕਿ ਹਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਵੀ ਕਿਹਾ ਸੀ ਤੇ ਵੈਸੇ ਵੀ ਬੜੇ ਦਿਨ ਹੋ ਗਏ, ਮੈਂ ਕੁਝ ਲਿਖ ਕੇ ਪੋਸਟ ਨਹੀਂ ਕਰਿਆ, ਮੈਂ ਡਾਇਰੀ ਚੁੱਕੀ ਤੇ ਲਿਖਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਿਆ, ਪਰ ਮੇਰਾ ਖਿਆਲ ਮੁੜ ਧੁਰ ਉਸ ਅਣਜਾਣ ਵੱਲੋਂ ਕਰੇ, ਅਜੀਬ ਜਿਹੀਆਂ ਲਿਖ ਕੇ ਲਿਖਤਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਰਿਹਾ, ਪਰ ਮੇਰਾ ਖਿਆਲ ਕਈ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਸਵਰਗਵਾਸ ਹੋਈ ਦਾਦੀ ਕੰਨੀ ਚਲਾ ਗਿਆ, ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਬਹੁਤ ਵਾਰ ਸੋਚਿਆ ਸੀ ਅਖੀਰ ਲਿਖਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਿਆ....

ਕੋਈ ਓਸ ਪਾਰ ਬਾਰੇ ਵੀ ਤਾਂ ਜਾਣਦਾ ਹੋਊ
ਜਿੱਥੇ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਮਰ ਕੇ ਚਲੇ ਜਾਂਦੇ ਨੇ
ਕੋਹੇ ਜਿਹੀ ਹੋਈ ਉਹ ਥੋਂ
ਕੀ ਉੱਥੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਵਰਗਾ ਹੀ ਦੇਸ਼ ਹੋਊ
ਕੀ ਉਹ ਵੀ ਕਰਦੇ ਹੋਣਗੇ ਯਾਦ
ਜਿਦਾਂ ਅਸੀਂ ਕਰਦੇ ਹਾਂ
ਸੱਚਮੁੱਚ ਬੜਾ ਦਿਲ ਕਰਦਾ
ਉਥੇ ਚਲੇ ਜਾਣ ਦਾ
ਰਸਤਾ ਨਹੀਂ ਆ ਨਾ ਕੋਈ
ਹਾਂ ਸੱਚ, ਹੈ ਇੱਕ ਮੈਤ
ਪਰ ਵਾਪਿਸ ਨਹੀਂ ਨਾ
ਆ ਹੋਣਾ ਮੁੜ
ਕੋਣ ਦੱਸੇਗਾ ਕੀ ਹਾਲ ਚ ਹਾਂ
ਕਿ ਮੈਂ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਯਾਦ
ਜਾਂ ਘੱਲ ਹੋਵੇ ਕੋਈ ਖਤ
ਜਿਸ ਦੇ ਅਖੀਰ ਵਿਚ ਲਿਖ ਸਕਾਂ
ਉੱਥੋਂ ਦਾ ਸੁਹੱਪਣ
ਉਥੋਂ ਦੀ ਸੁੰਦਰਤਾ ਤੇ ਹੋਰ
ਤੇ ਬਾਕੀ ਸਭ ਸੁੱਖ ਸਾਂਦ
ਮੰਗ ਕਰ ਸਕਾਂ
ਕਿਤਾਬਾਂ ਲਿਆਉਣ ਲਈ
ਥੋੜੇ ਹੋਰ ਪੈਸੇ
ਫੇਰ ਸੋਚੀਦਾ ਕੀ ਪਤਾ
ਪਾਉਂਦੇ ਹੋਣ ਕੋਈ ਚਿੱਠੀ ਉਹ ਤਾਂ
ਪਰ ਸਾਡੇ ਤੀਕ ਉੱਪੜਨ ਤੋਂ
ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਰੋਕ ਲੈਦੀਂ ਹੋਏ
ਉੱਥੋਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ
ਜਿੱਦਾਂ ਰੋਕ ਲੈਦੀ ਏ ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ
ਸਾਡਿਆਂ ਹੀ ਹੱਕਾਂ ਨੂੰ ਸਾਡੇ ਕੋਲੋਂ

ਕੀ ਐਦਾਂ ਹੀ ਚੱਲਦਾ ਰਹੂ
 ਇਹ ਸਾਰਾ ਚੱਕਰ - ਖੇਲ
 ਨਹੀ ਹੋਵੇਗਾ ਇਨਸਾਫ਼
 ਐਦਾਂ ਹੀ ਖੇਡੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ
 ਸਿਆਸਤੀ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਖੇਡਾਂ
 ਕੀ ਐਦਾਂ ਹੀ ਹੁੰਦੇ ਰਹਿਣਗੇ
 ਲੋਕਾਂ ਘਰਾਂ ਤੇ ਬੇਘਰ
 ਕੀ ਨਹੀਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾਵੇਗਾ
 ਟੁੱਟਿਆ ਹੋਇਆ ,
 ਨਸ਼ੇ ਦੇ ਦਰਿਆ ਦਾ ਪਾਣੀ
 ਕੀ ਜਵਾਨੀ
 ਕੋਈ ਕੰਮ ਕਿੱਤੇ ਕਰਨ ਦੀ ਥਾਂ
 ਲੰਘਾਵੇਗੀ ਸੱਥਾਂ ਚ ਖੜ ਸਮਾਂ
 ਕੀ ਏਹੋ ਪੜਾਈਆਂ ਪੜੀ ਜਾਣਗੇ ਲੋਕ
 ਨਹੀਂ ਜੇਕਰ ਏਦਾਂ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਰਿਹਾ
 ਬਹੁਤਾ ਸਮਾਂ ਨਹੀ ਲੰਘੇਗਾ
 ਏਸ ਧਰਤੀ ਦੇ ਹਰਾਮਖੋਰ
 ਪੁੱਤਰ ਮਨੁੱਖ ਦਾ
 ਸਾਰੇ ਚੱਲੇ ਜਾਣਗੇ ਫੇਰ
 ਮੌਤ ਦੇ ਦੇਸ਼
 ਫੇਰ ਤਾਂ ਚਿੱਠੀਆਂ ਲਿਖਣ ਦੀ
 ਵੀ ਨਹੀ ਪੈਣੀ ਲੋੜ
 ਨਾਹੀ ਸਿਆਸਤਦਾਨ
 ਕਰ ਸਕਣ ਸਿਆਸਤਦਾਨੀ
 ਮੰਨਿਆ ਜੇ ਸਾਰੇ
 ਮੌਤ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਚੱਲੇ ਜਾਣਗੇ
 ਪਰ ਜੇ ਉੱਥੇ ਵੀ ਨਾ ਵਕਤ
 ਵਿਚਾਰਿਆ ਏਸ ਹਰਾਮਖੋਰ ਨੇ
 ਫੇਰ ਕਿਥੇ ਜਾਵੇਗਾ
 ਸ਼ਾਇਦ ਇੱਕ ਦਿਨ
 ਐਸਾ ਵੀ ਆ ਸਕਦਾ
 ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਕੋਲ ਰਹਿਣ ਲਈ
 ਏਸ ਘੜਤ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ
 ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਬਚੇਗੀ
 ਅੰਤ ਮਨੁੱਖ ਹੀ ਮਨੁੱਖ ਦੇ
 ਅੰਤ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਕਾਰਨ

ਹੋਵੇਗਾ.....

ਤੇ ਬੈਠਾ ਦੇਖ ਰਿਹਾ ਹੋਣਾ

ਇਹ ਸਭ

ਉਹੀ ਸਭ ਤੋਂ ਗੂੜਾ ਤਾਰਾ

ਮੈਂ ਲਿਖ ਤਾਂ ਦਿੱਤਾ, ਸ਼ਾਇਦ ਏ ਮੇਰੇ ਵੱਲੋਂ ਲਿਖਿਆ ਇਹ ਉਹ ਪਹਿਲਾ ਸਬਦਾਂ ਦਾ ਕਾਫ਼ਲਾ ਸੀ। ਜਿਸ ਦਾ ਕੁਝ ਭਾਗ ਮੈਂ ਡਾਇਰੀ ਵਿੱਚ ਸਾਂਭ ਕੇ ਰੱਖ ਲਿਆ, ਮੇਰੇ ਖੁਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੀ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਜਿਆਦਾ ਖਤਰਨਾਕ ਸਵਾਲ ਬਣਨੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਏ, ਪਰ ਮੈਂ ਫਿਰ ਵੀ ਇਸ ਨੂੰ ਪੋਸਟ ਕਰ ਹੀ ਦਿੱਤਾ, ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੇਰਾ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਕੁਝ ਨਾ ਕੁਝ ਲਿਖ ਕੇ ਪੋਸਟ ਕਰਨਾ ਇੱਕ ਆਦਤ ਬਣ ਗਿਆ, ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਪਗ ਉਸ ਅਕਾਊਂਟ ਤੋਂ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਮੈਸਜ਼ ਆਉਂਦਾ, ਹੁਣ ਉਹ ਅਨਜਾਣ ਨਹੀਂ ਸੀ ਰਿਹਾ, ਮੈਂ ਉਸ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣ ਚੁੱਕਿਆ ਸਾਂ, ਇੱਕ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸ਼ਕਲ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਮੈਂ ਸਭ ਕੁਝ ਜਾਣ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਹ ਵੀ ਮੇਰੇ ਬਾਰੇ ਸਭ ਕੁਝ ਜਾਣ ਚੁੱਕੇ ਸੀ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਸਦਾ ਸਹਿਰ ਮੇਰੇ ਪਿੰਡ ਤੋਂ ਥੋੜਾ ਹੀ ਦੂਰ ਸੀ। ਮੈਂ ਬਹੁਤੀ ਵਾਰ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਸੀ। ਕਿ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਵੇਖਣਾ ਚਾਹੁਣਾ, ਪਰ ਉਹ ਅੱਗੋਂ ਇੱਕ ਹੀ ਜਵਾਬ ਲਿਖਦੇ, ਜਿਸ ਦਿਨ ਮਿਲੇ, ਉਹ ਦਿਨ ਖਾਸ ਹੋਵੇ, ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਉਹ ਕਿਹੜੇ ਖਾਸ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਸਨ।

ਮੈਨੂੰ ਇੱਕ ਹਫ਼ਤੇ ਦੀਆਂ ਛੁੱਟੀਆਂ ਦੁਬਾਰਾ ਜਲਦੀ ਹੀ ਮਿਲ ਗਈਆਂ, ਮੈਂ ਪਿੰਡ ਚਲਾ ਗਿਆ, ਮੈਂ ਘਰ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਸੀ। ਮੇਰੇ ਤੋਂ ਛੋਟਾ ਮੇਰਾ ਭਰਾ ਜੋ ਅਜੇ ਪੜ੍ਹ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਮਾਂ ਦੇ ਹੁਣ ਗੋਡਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਰਦ ਹੋਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਘਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਤੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਵੀ ਵਿਆਹ ਲਈ ਜੋਰ ਪਾ ਰਹੇ ਸਨ, ਅਖੀਰ ਮੈਂ ਮਾਂ ਨੂੰ ਤੇ ਬਾਪੂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸਮਝਾਇਆ, ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਮੇਰੀ ਇੱਕ ਨਾ ਮੰਨੀ ਤੇ ਮੇਰਾ ਨਾਲ ਦੇ ਸਹਿਰ ਕੋਲ ਇੱਕ ਨਿੱਕੇ ਪਿੰਡ ਦੀ ਪੜ੍ਹੀ ਲਿਖੀ ਤੇ ਇੱਕ ਨੈਕਰੀ ਲੱਗੀ ਹੋਈ, ਕੁੜੀ ਨਾਲ ਮੰਗਣਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਵੈਸੇ ਉਹ ਵੇਖਣ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸੋਹਣੀ ਲੱਗਦੀ ਸੀ, ਬਿਲਕੁਲ ਉਵੇਂ ਹੀ ਜਿਦਾਂ ਹਰਫ਼ਨੂਰ ਵੀ ਉਹੀ ਹੋਵੇ, ਮੋਟੀ ਅੱਖ, ਲੰਮੀ ਗਰਦਨ, ਕਾਲੇ ਲੰਮੇ ਲੰਮੇ ਵਾਲ, ਤਿੱਖਾ ਨੱਕ, ਪਤਲੇ ਜਿਹੇ ਬੁੱਲ ਤੇ ਥੋੜੀ ਉਪਰ ਨਿੱਕਾ ਜਿਹਾ ਕਾਲੇ ਰੰਗ ਦਾ ਤਿੱਲ, ਮਿੱਠੀ ਜਿਹੀ ਆਵਾਜ਼ ਇਉਂ ਲੱਗਦਾ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਸਵਰਗ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਪਰੀ ਧਰਤੀ ਤੇ ਆ ਗਈ ਹੋਵੇ, ਹਾਂ ਸੱਚ ਇਸਦਾ ਨਾਮ ਵੀ ਹਰਫ਼ਨੂਰ ਹੀ ਸੀ।

ਮਾਂ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ ਤੇ ਬਾਪੂ ਵੀ ਤੇ ਮੈਨੂੰ ਤਾਂ ਖੁਸ਼ੀ ਬੇਬੇ ਬਾਪੂ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਹੀ ਬਹੁਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਆ, ਤੇ ਫਿਰ ਖੁਸ਼ ਵੇਖ ਕੇ ਤਾਂ ਹੋਰ ਵੀ ਵੱਧ ਗਈ। ਜਿਸਨੇ ਮੇਰਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਕਰਵਾਇਆ ਸੀ। ਉਹ ਮੇਰੇ ਭਾਬੀ ਹੀ ਸੀ। ਮੈਂ ਉਹਨੂੰ ਆਖ ਕੇ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਨੰਬਰ ਲੈ ਲਿਆ, ਵੈਸੇ ਉਸਨੂੰ ਮੈਂ ਵੇਖਿਆ ਤਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਮੇਰੇ ਭੂਆ ਦੇ ਮੁੰਡੇ ਦੇ ਵਿਆਹ ਉਪਰ ਆਈ ਸੀ। ਉਹ ਭਾਬੀ ਦੇ ਭਾਈ ਦੇ ਦੇਸਤ ਦੀ ਕੁੜੀ ਦੀ। ਜਾਣ ਪਛਾਣ ਤਾਂ ਸਾਡੀ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਸੀ। ਪਰ ਕਦੇ ਏਵੇਂ ਨਹੀਂ ਸੀ ਸੋਚਿਆ।

ਮੈਂ ਪਿੰਡ ਉਸਨੂੰ ਫੋਨ ਨਾ ਕਰਿਆ

ਮੈਂ ਜਦ ਸਹਿਰ ਚਲਾ ਆਇਆ ਤਾਂ ਮੈਂ ਇਹ ਵੇਖ ਕਿ ਹੈਰਾਨ ਰਹਿ ਗਿਆ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਇੱਕ ਹਫ਼ਤੇ ਤੋਂ ਉਸ ਅਕਾਊਂਟ ਤੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਮੈਸਜ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ ਆਇਆ...

ਪਹਿਲਾਂ ਮੇਰਾ ਚਿੱਤ ਕਰਿਆ, ਕਿ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਮੰਗੋਤਰ ਹਰਫ਼ਨੂਰ ਨੂੰ ਫੋਨ ਲਗਾਵਾਂ, ਫਿਰ ਇੱਕ ਦਿਲ ਮੌਸਮ ਨੂੰ ਵੇਖ ਤੇ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਨਾ ਮੈਸਜ਼ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਲਿਖਣ ਦਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਐਨੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਣਜਾਣ ਜਿਹੇ ਨੰਬਰ ਤੋਂ ਫੋਨ ਆਇਆ, ਮੈਂ ਚੁੱਕਿਆ ਤਾਂ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਇਹ ਤਾਂ ਮੇਰੀ ਮੰਗੋਤਰ ਹੀ ਸੀ। ਮੈਂ ਕਾਫੀ ਵਕਤ ਉਸਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦੇ ਬਿਤਾ ਦਿੱਤਾ, ਅਖੀਰ ਮੈਂ ਉਸ ਦਿਨ ਕੁਝ ਨਾ ਲਿਖ ਸਕਿਆ, ਦੂਸਰੇ ਦਿਨ ਜਦ ਆਇਆ ਤਾਂ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਮੈਸਜ਼ ਆਇਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ।

ਹਰ ਰੋਜ਼ ਦੂਰ ਬੈਠ ਕੇ

ਵੇਖ ਲਈਦਾ ਉਸ ਚੰਨ ਨੂੰ

ਕਦੇ ਕਦਾਈਂ ਤਾਂ ਲੁੱਕ ਹੀ ਜਾਂਦਾ ਏ
ਬੜਾ ਨਰਦੇਈ ਏ
ਪਤਾ ਕਿਉਂ
ਮੈਂ ਉਸ ਨੂੰ ਹਰ ਗੱਲ ਦੱਸ ਦੇਈ ਆਂ
ਤੇ ਆਪ ਉਹ ਝੱਲਾ ਜਿਹਾ
ਹੁੰਗਾਰਾ ਤੀਕ ਨਹੀ ਭਰਦਾ
ਮੇਰੀ ਕਿਸੇ ਗੱਲ ਦਾ
ਜਵੀਂ ਹੀ ਪੱਥਰ ਵਰਗਾ
ਉਸੇ ਪੱਥਰ ਵਰਗਾ
ਜਿਸ ਤੇ ਬੈਠ ਕੇ
ਮੈਂ ਤੇ ਉਹ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦੇ ਸੀ
ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਚੱਲੇ ਜਾਣ ਪਿੱਛੋਂ
ਮੇਰਾ ਕਦੇ ਹਾਲ ਤੀਕ ਨਹੀਂ ਪੁੱਛਿਆ
ਉਹਨਾਂ ਦਿਨਾਂ ਚ ਇਉਂ ਲੱਗਦਾ ਸੀ
ਕਿਤੇ ਅਜਿਹੀ ਜਗ੍ਹਾ ਚਲੀ ਜਾਵਾਂ
ਜਿੱਥੇ ਸਭ ਮੇਰੇ ਤੋਂ ਅਣਜਾਣ ਹੋਣ
ਪਰ ਹੁਣ ਤਾਂ ਉਹ ਕਿਸੇ ਦੀ
ਪਹਿਲੀ ਉਡਾਰੀ ਵਰਗੇ ਹੀ ਲੱਗਦੇ ਨੇ

ਚੱਲ ਛੱਡ ਹੁਣ
ਆ ਆਪਣੇ ਨੂੰ ਮਿਲਣਾ ਸਿੱਖੀਏ
ਮੈਂ ਸੁਣਿਆ ਕਾਫੀ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ
ਪੜਿਆ ਆ ਵੀ ਕਿਸੇ ਸ਼ਾਇਰ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਸੀ
ਕਿ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਬੜੀ ਸ਼ਾਂਤਮਈ
ਅਵਸਥਾ ਆ
ਜਿੱਥੇ ਆਪਾਂ ਬੜੇ ਸਕੂਨ ਨਾਲ ਰਹਾਂ ਗੇ
ਸੁਣ ਰੇਹਾਂ ਹੈਂ ਨਾ ਤੂੰ

ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੇ ਨਹੀਂ ਆ
ਸਭ ਗੱਲਾਂ ਲਿਖੀਆਂ ਹੀ ਜਾਣ
ਕੁਝ ਅਜਿਹੀਆਂ ਵੀ ਹੁੰਦੀਆਂ
ਜੇ ਵਰਕਿਆਂ ਤੋਂ ਲੁਕੇਣੀਆਂ ਪੈਂਦੀਆਂ ਨੇ
ਜੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ

ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਕਹਿ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ
ਅਕਸਰ ਉਹ ਗੱਲਾਂ
ਚਿੰਤਾ ਨੂੰ ਬੁਲਾਵਾ ਦਿੰਦੀਆਂ ਨੇ
ਇਹ ਵੀ ਤਾਂ
ਅੱਜ ਦਾ ਇੱਕ ਰਿਵਾਜ ਹੀ ਹੈ
ਮੁਹੱਬਤ ਤੇ ਪਿਆਰ ਦੇਵੇਂ ਇੱਕ ਨੇ
ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਗੱਲ ਕੁਝ ਹੋਰ ਆ
ਜੇ ਦਿਲ ਅੰਦਰ ਹੈ
ਉਸਨੂੰ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਣ ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਨਹੀਂ ਆ
ਇਸੇ ਲਈ ਤਾਂ ਅਸੀਂ
ਹਰ ਇੱਕ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਰਗਾ
ਸਮਝ ਲੈਣੇ ਆਂ
ਕਿਸੇ ਦੇ ਜਜ਼ਬਾਤ ਮੈਨੂੰ
ਆਪਣੇ ਵਰਗੇ ਲੱਗਦੇ ਨੇ
ਅਸਲ ਗੱਲ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ
ਕਿ ਅਸੀਂ ਕਿਸੇ ਵਰਗਾ
ਬਣਨਾ ਹੀ ਪਸੰਦ ਕਰਦੇ ਆਂ
ਆਪਣੇ ਆਪ ਬਾਰੇ ਤਾਂ ਸੋਚਿਆ ਹੀ ਨਹੀਂ
ਚੱਲ ਛੱਡ
ਮੰਨਿਆ ਤੂੰ ਬਹੁਤਾ ਸਿਆਣਾ ਏਂ
ਪਰ ਇਹ ਯਾਦ ਰੱਖੀਂ
ਰਾਤਾਂ ਨੂੰ ਜਾਗਣ ਵਾਲੇ
ਇੱਕਲੇ ਆਸ਼ਕ ਹੀ ਨੀਂ ਹੁੰਦੇ
ਚੰਨ ਤੇ ਤਾਰੇ ਵੀ ਹੁੰਦੇ ਆ
ਦੱਸ ਮੈਂ ਹੋਰ ਕਿੰਨਾ ਚਿਰ
ਖੁਦ ਸਵਾਲ ਕਰਦਾ ਰਹਾਂਗਾ
ਬਸ ਹੁਣ ਮੈਂ ਬੱਦਲ ਬਣਨਾ
ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ... ਕਾਲਾ ਬੱਦਲ
ਹੁਣ ਤਾਂ ਉਸਦੇ ਸ਼ਹਿਰੇਂ
ਲੰਘੇ ਹੋਏ ਵੀ
ਕਿੰਨੇ ਮਹੀਨੇ ਬੀਤ ਗਏ
ਖ਼ਬਰੇ ਕੀ ਪਤਾ
ਮੈਂ ਵੀ ਬੀਤ ਗਿਆ ਹੋਵਾਂ
ਉਹਦੇ ਦਿਲ ਅੰਦਰੋਂ
ਕਾਫੀ ਦੇਰ ਤੀਕ

ਕੱਖਾਂ ਦੇ ਮਹਿਲ
ਬਣਦੇ ਤੇ ਉਧੜਦੇ ਗਏ
ਫੇਰ ਅਚਾਨਕ
ਸਭ ਰੁੱਕ ਗਿਆ
ਐਦਾਂ ਲੱਗਿਆ
ਜਿਦਾਂ ਸਭ ਕੁਝ
ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਗਿਆ
ਸਭ ਵਿਨਾਸ਼

ਫੇਰ ਕੁਝ ਕਿ ਪਲਾਂ ਬਾਅਦ ਹੀ
ਇੱਕ ਸੂਰਜ ਉੱਗਿਆ
ਕਾਲੇ ਰੰਗ ਵਾਲਾ
ਜਿਸ ਨੇ ਚੰਨ ਦੇ ਸਾਰੇ ਦਾਗ
ਧੋ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤੇ

ਮੈਥੋਂ ਉਹਦਾ ਇਹ ਆਇਆ ਮੈਸਜ਼ ਐਨਾ ਹੀ ਪੜਿਆ ਗਿਆ, ਮੈਂ ਤਿਆਰ ਹੋ ਕੰਮ ਉੱਪਰ ਚਲਾ ਗਿਆ, ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਕੰਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਬਿਸਤਰ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਸਵਰਗ ਵਰਗਾ ਲੱਗਦਾ, ਮੈਂ ਜਦੋਂ ਕੰਮ ਤੋਂ ਆਇਆ ਤਾਂ ਮੈਂ ਵੇਖਿਆ ਕਿ ਮੇਰੇ ਛੋਟੇ ਵੀਰੇ ਦੇ ਕਈ ਫੋਨ ਆ ਚੁੱਕੇ ਸਨ। ਮੇਰੇ ਮਨ ਵਿਚ ਕਈ ਉੱਚੇ ਨੀਵੇਂ ਸਵਾਲ ਚੱਲਣ ਲੱਗੇ, ਮੈਂ ਫੋਨ ਲਗਾਇਆ ਤਾਂ ਅੱਗੋਂ ਕਿਸੇ ਨੇ ਫੋਨ ਨਾ ਉਠਾਇਆ, ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਤਾਏ ਨੂੰ ਫੋਨ ਲਗਾਇਆ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਮੇਰੀ ਮਾਂ ਕਾਫੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਬਿਮਾਰ ਹੈ, ਉਸਨੂੰ ਵੱਡੇ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਕਰਵਾ ਰੱਖਿਆ ਹੈ, ਮੈਂ ਉਸੇ ਵਕਤ ਹੀ ਕੱਪੜੇ ਬੈਗ ਵਿਚ ਪਾਏ ਤੇ ਰੇਲ ਚੜ੍ਹ, ਪਿੰਡ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ, ਰੇਲਗੱਡੀ ਵਿਚ ਐਨੇ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਮੈਨੂੰ ਬੁਰੇ ਚੰਗੇ ਖਿਆਲਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਸੀ ਸੁੱਝ ਰਿਹਾ,

ਮੈਂ ਅਗਲੇ ਹੀ ਸਟੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਇੱਕ ਮਿੱਟੀ ਜਿਹੇ ਰੰਗ ਵਾਲੀ ਡਾਇਰੀ ਲੈ ਲਈ, ਮੈਂ ਰੇਲ ਗੱਡੀ ਵਿੱਚ ਬੈਠ ਉਹ ਸਭ ਕੁਝ ਉਸ ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ, ਜੋ ਹੁਣ ਤੀਕ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਬੀਤਿਆ ਸੀ

ਮੈਂ ਪਿੰਡ ਪਹੁੰਚ ਤਾਂ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਮਾਂ ਪੂਰੀ ਹੋ ਗਈ ਏ, ਮੇਰੀ ਅੱਖਾਂ ਦਾ ਡੁੱਲ੍ਹਦਾ ਪਾਣੀ, ਕਿਸੇ ਤੇਜ਼ਾਬ ਵਾਂਗੂੰ ਮੇਰੀ ਦੇਹ ਨੂੰ ਕੇਸ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਆਖਰੀ ਵਾਰ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਆਈਆ... ਇੱਕ ਹਫ਼ਤੇ ਦਾ ਤਾਂ ਪਤਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਲੱਗਾ ਕਦ ਬੀਤ ਗਿਆ, ਬਾਪੂ ਤੇ ਵੀਰਾ ਹੁਣ ਘਰ ਇਕੱਲੇ ਰਹਿ ਗਏ ਸਨ। ਪਹਿਲਾਂ ਪੰਦਰਾਂ ਕੂ ਦਿਨ ਤਾਂ ਮੇਰੀ ਤਾਈ ਰੋਟੀ ਬਣਾ ਕਿ ਦੱਦੀ ਰਹੀ, ਪਰ ਫੇਰ ਇਹ ਸੋਚ ਉਸ ਨੇ ਰੋਟੀ ਬਣਾ ਕਿ ਦੇਈ ਛੱਡ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇਹ ਕਿਹੜਾ ਕੋਈ ਦੇ ਚਾਰ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਆ, ਅਖੀਰ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਤੇ ਕਹਿਣ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਮੇਰੇ ਵਿਆਹ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਕੱਢਵਾ ਲਈ

ਵਿਆਹ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਤਕਰੀਬਨ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਆੱਫਸ ਵਿੱਚੋਂ ਮੇਲ ਆ ਚੁੱਕੀ ਸੀ ਕਿ ਮੇਰੀ ਛੁੱਟੀ ਪੂਰੀ ਹੋ ਗਈ ਹੈ, ਮੈਨੂੰ ਉਥੇ ਜਾਣਾ ਪੈਣਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਬਾਪੂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਂ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਹਫ਼ਤਾ ਪਹਿਲਾਂ ਮੁੜ ਆਵਾਂਗਾ, ਬਾਕੀ ਜੇ ਵੀ ਕਾਸੇ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇ, ਮੈਨੂੰ ਫੋਨ ਕਰ ਦੇਵੀਂ...

ਮੈਂ ਜਹਾਜ਼ ਵਿਚ ਬੈਠ, ਇਹ ਸਭ ਵੀ ਡਾਇਰੀ ਉੱਪਰ ਲਿਖਿਆ... ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਉਥੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਤਾਂ ਮੇਰਾ ਉਥੇ ਕੋਈ ਜੀ ਨਹੀਂ ਲੱਗਿਆ ਮੈਂ ਕਈ ਵਾਰ ਇੱਕਲਾ ਬੈਠਾ ਬੈਠਾ ਹੀ ਰੋ ਪੈਂਦਾ ਸੀ। ਫੇਰ ਇੱਕ ਦਿਨ ਮੈਨੂੰ ਮੇਰੀ ਮੰਗੋਤਰ (ਹਰਫ਼ਨੂਰ) ਦਾ ਫੋਨ ਆਇਆ, ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਨਾਲ ਕੰਮ ਤੋਂ ਆ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਗੱਲ ਕਰਨ ਦੀ ਆਦਤ ਜਿਹੀ ਬਣ ਗਈ। ਇੱਕ ਦਿਨ ਉਹ ਆਪਣੀ ਸਹੇਲੀ ਦੀ ਵਿਆਹ ਉੱਪਰ ਚਲੀ ਗਈ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਉਸ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਫੋਨ ਨਾ ਕਰਿਆ ਮੈਂ ਕੰਮ ਤੋਂ ਆਇਆ ਤੇ

ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਫੋਨ ਚੁੱਕਿਆ ਤਾਂ ਮੈਂ ਵੇਖਿਆ ਕਿ (clay tinted) ਵਾਲੀ ਹਰਫ਼ਨੂਰ ਦੇ ਕਈ ਮੈਸਜ਼ ਆਏ ਹੋਏ ਸਨ।
ਮੈਂ ਪੜਨੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰੇ : -

ਜੇ ਇਹ ਸੂਰਜ ਨਾ ਹੁੰਦਾ
ਜੇ ਇਹ ਚੰਨ ਨਾ ਹੁੰਦਾ
ਜੇ ਇਹ ਤਾਰੇ ਨਾ ਹੁੰਦੇ
ਫਿਰ ਨਾ ਤੂੰ ਹੁੰਦਾ, ਫੇਰ
ਨਾ ਮੈਂ ਹੁੰਦੀ, ਤੇ ਫੇਰ,
ਆਪਾਂ ਸਾਰੇ ਨਾ ਹੁੰਦੇ

ਫੇਰ ਕੋਣ ਹੋਣਾ ਭਲਾਂ
ਕੋਈ ਤਾਂ ਹੋਣਾ
ਅੰਬਰੀਂ ਦਾ ਜਾਇਆ
ਬੱਦਲੀ ਦਾ ਸਾਇਆ
ਸਮਿਆਂ ਦੀ ਨੈਕ ਤੇ
ਰੁਮਕਦੀ ਕਾਇਆ

ਫੇਰ ਇਹ ਵੱਡੇ
ਪਹਾੜ ਨੇ ਵਰ ਕਿਹਨੂੰ ਦੇਣੇ ਸੀ
ਜੇ ਰੁੱਖਾਂ ਤੇ ਲਮਕੇ ਭੈਰੇ ਨਾ ਹੁੰਦੇ

ਜੇ ਹੁੰਦੇ ਨਾ
ਸਿੱਪਿਆਂ, ਘੋਗੇ, ਮੇਤੀ
ਤਾਂ ਇਹ ਸਮੁੰਦਰ ਤੇ ਸਾਗਰ ਨਾ ਹੁੰਦੇ
ਕਾਂਵਾਂ ਨੇ ਪਿਆਸੇ ਮਰ ਜਾਣਾ ਸੀ
ਜੇ ਘੜਾ , ਮੱਟੀ , ਗਾਗਰ ਨਾ ਹੁੰਦੇ

ਜੇ ਰੁੱਖੀ ਨਾ ਹੁੰਦੀ
ਸੁਖ ਦੀ ਚੂਰੀ
ਕਾਹਨੂੰ ਦੁੱਧ ਸੁੱਕਦੀ
ਮੌਹ ਉਹ ਬੂਰੀ

ਫੇਰ ਇਹ ਬਰੋਟੇ ਨਾ ਹੁੰਦੇ
ਫੇਰ ਇਹ ਤਬੇਲੇ ਨਾ ਹੁੰਦੇ
ਨਾ ਛਿੜਨੀਆਂ ਸੀ ਛੰਝਾਂ
ਨਾ ਲੱਗਦੇ ਮੇਲੇ ਹੁੰਦੇ

ਕਿਸੇ ਦੀ ਕਹੀ
ਜੇ ਦਿਲ ਨੂੰ ਨਾ ਛੋਹਦੀ
ਫੇ ਕੋਈ ਕਲਮ ਕੀ

ਐਦਾਂ ਲਿਖ ਪਾਉਂਦੀ
ਜੇ ਹਰ ਹੀ ਕੋਈ
ਸਿਖ ਹੈ ਲੈਂਦਾ
ਜਜ਼ਬਾਤਾਂ ਨੂੰ ਘੜਨਾ
ਫੇਰ ਵਰਕੇ ਸੀ ਕੀ ਕਰਨੇ
ਤੇ ਫੇਰ ਕਿਹਨੇ ਸੀ ਪੜਨਾ

ਅਗਲਾ ਮੈਸਜ਼ ਸੀ :-

ਉਂਗਲਾਂ ਤੇ ਪੱਕੀ ਤਰੀਕ ਹੈ ਮੇਰੇ
ਇਹ ਕਲੰਡਰ ਟੰਗਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀ
ਮੰਜ਼ਿਲ ਦੇ ਮੈਨੂੰ ਚੁਣ ਕੇ ਤੂੰ ਐਸੀ
ਜਿਸ ਦੇ ਰਾਹੇ ਹੈ ਕੋਈ ਵੀ ਮੋੜ ਨਹੀ

ਏਹੀ ਰਾਤ ਤਾਂ ਨਹੀਂ
ਨਾਹੀ ਇਹ ਘਟਨਾ ਏ
ਇਹ ਤਾਂ ਹੁੰਦਾ ਹੀ ਆਇਆ ਏ
ਹੁਣ ਤੈਨੂੰ ਵੀ ਹੋ ਗਏ
ਤਿੰਨ ਦੌਰ ਬਦਲਦੇ
ਵੇਖਦੇ ਹੋਏ ਨੂੰ

ਇਹ ਲੋਕ ਨੇ

ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਬਦਲਿਆ ਨਹੀ ਜਾ ਸਕਦਾ

ਸਿਰਫ਼ ਲੁੱਟਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ

ਇਹ ਹੈਰਾਨੀ ਦੀ ਗੱਲ ਆ

ਇਹ ਖੁਦ ਉਡੀਕ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਨੇ,

ਕਿ ਕੋਈ ਆਵੇ ਤੇ ਸਾਨੂੰ ਲੁੱਟੇ

ਨਾਲੇ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਭ ਸੱਚ ਪਤਾ ਏ

ਇਹ ਫਿਰ ਵੀ ਭੋਲੇ ਜਿਹੇ ਮੂੰਹ ਵਾਲੇ

ਮਖੌਟੇ ਪਾ ਘੁੰਮਦੇ ਨੇ...

ਤੇ ਉੱਚੀ ਦੇਈ ਆਵਾਜ਼ ਦੱਦੇ ਨੇ

ਅਸੀਂ ਉਸ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਾਸੀ ਹਾਂ

ਜਿੱਥੇ ਲੋਕਤੰਤਰ ਹੈ!

ਕਦੇ ਕਦੇ ਇਹਨਾਂ ਉੱਪਰ ਹਾਸਾ ਆਉਣ ਲੱਗਦਾ

ਫੇਰ ਸੋਚੀਦਾ

ਆਪਣੇ ਆਪਣੇ ਮੰਨੇਰੰਜਨ ਦੇ ਸਾਧਨ ਨੇ

ਇੱਕ ਗੱਲ ਹੋਰ ਵੀ ਹੈਰਾਨੀ ਵਾਲੀ ਆ ਦੱਸਾਂ

ਜੇ ਮੈਂ ਬੋਲਿਆ ਤਾਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿਸੇ , ਏ ਕੇ ਸੰਨਤਾਲੀ

ਦੀ ਅਗਲੀ ਗੋਲੀ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਮੈਂ ਹੋਣਾ

ਪਰ ਇਹ ਸੱਚ ਏ
 ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਕਿਹਾ ਸੀ
 ਸੱਚ ਇੱਕ ਧੁੱਪ ਹੈ
 ਇਹ ਸਾਹਮਣੇ ਤਾਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ
 ਪਰ ਵਿੱਖਦੀ ਨਹੀਂ ਆ
 ਤੂੰ ਇਹ ਗੱਲ ਸੁਣੀ...
 ਹੋ ਸਕਿਆ ਤਾਂ ਸਮਝੀ ,
 ਕਿਉਂਕਿ ਸੁਣਦੇ ਤਾਂ ਸਾਰੇ ਨੇ
 ਪਰ ਸਮਝਦਾ ਕੋਈ ਕੋਈ ਆ
 ਅੱਜ ਤੋਂ ਸੌ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਆ
 ਕੁਝ ਕੂ ਸੂਰਮੇ ਉੱਠੇ
 ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ
 ਅਸੀਂ ਭਾਰਤ ਨੂੰ
 ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਿਵਾ ਕੇ ਰਹਾਂ ਗੇ
 ਪਤਾ ਕਿੰਨਾ ਖੂਨ ਡੁਲਿਆ
 ਕਿੰਨੇ ਵੰਸ਼ ਖਤਮ ਹੋਏ
 ਪਰ ਸੁਕਰ ਏ
 ਕੇ ਉਸ ਖੂਨ ਦਾ ਮੁੱਲ ਪਿਆ
 ਅਸੀਂ ਆਜ਼ਾਦ ਹੋਏ ਬੇਗਾਨਿਆਂ ਕੋਲੋਂ
 ਪਰ ਪਤਾ ਅਸੀਂ ਫਿਰ ਗੁਲਾਮ ਹੋ ਗਏ
 ਆਪਣਿਆਂ ਕੋਲੋਂ
 ਤੈਨੂੰ ਪਤਾ ਇਹ ਲੋਕ ਕਮਾਈ ਖੁਦ ਕਰਦੇ ਨੇ
 ਤੇ ਵੇਖਦੇ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵੱਲ ਨੇ
 ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇੰਝ ਲੱਗਦਾ ਏ
 ਕਿ ਹੱਥਾਂ ਦੀ ਲੀਕ ਨੂੰ ਕੋਈ ਕਿਵੇਂ ਤੋੜ ਸਕਦੇ ਆਂ
 ਸਮਝ ਰਿਹਾਂ ਏ ਨਾ ਤੂੰ
 ਮਤਲਬ ਇਹ ਆਜ਼ਾਦ ਤਾਂ ਹੋਏ
 ਪਰ ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਸੋਚ
 ਅੱਜ ਵੀ ਗੁਲਾਮ ਹੈ
 ਮੈਨੂੰ ਕਦੇ ਕਦੇ ਇਹ ਗੱਲ
 ਕਿਸੇ ਹਲਕੇ ਹੋਏ ਕੁੱਤੇ ਵਾਂਗ ਵੱਢਣ ਨੂੰ ਪੈਂਦੀ ਏ
 ਕਿ ਇਹ ਆਖਦੇ ਨੇ ਨਾ ਕੋਈ ਹਿੰਦੂ ਨਾ ਕੋਈ ਮੁਸਲਿਮ
 ਤੇ ਫੇਰ ਆਖਦੇ ਨੇ ਅਸੀਂ ਸਿੱਖ ਹਾਂ
 ਤੈਨੂੰ ਪਤਾ
 ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਵੰਡ ਜਾ ਸਕਦਾ

ਪਰ ਬਦਲਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ
 ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਖੁਦ ਬਦਲਣਾ ਨਾ ਚਾਹੇ
 ਮੈਂ ਸੁਣਿਆ ਏ
 ਵੈਸੇ ਮੈਂ ਅਖ਼ਵਾਰ ਨਹੀਂ ਪੜਦਾ
 ਕੋਈ ਪੰਦਰਾਂ ਦਿਨ ਜਾਂ ਮਹੀਨੇ ਬਾਅਦ
 ਕੋਈ ਅਜਿਹੀ ਖ਼ਬਰ ਛਿਪਦੀ ਏ
 ਜੇ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਦੇ ਘਰ ਲਾਟਰੀ ਬਣ ਨਿਕਲ ਜਾਂਦੀ ਏ
 ਤੈਨੂੰ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ
 ਕੂੜਾ ਕਰਕਟ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ
 ਤੇ ਉਹ ਅਖ਼ਵਾਰ ਪੜਦੇ ਨੇ
 ਤਾਂ ਜੋ ਦੁਨੀਆਂ ਜਾ ਕੂੜਾ
 ਆਪਣੇ ਦਿਮਾਗ ਚ ਭਰ ਸਕਣ
 ਕਿਸੇ ਵਾਧੂ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਖੁਲ ਕੇ ਜਿੱਦ ਸਕਣ
 ਤੈਨੂੰ ਪਤਾ ਮੈਂ ਅਖ਼ਵਾਰ ਕਦੋਂ ਪੜਦਾ
 ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਕਿਸੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰੀ ਵਿਚ ਜਾਣਾ ਹੋਵੇ
 ਤੈਨੂੰ ਪਤਾ ਮੈਨੂੰ ਵਾਧੂ ਬੋਲਣ ਦੀ ਆਦਤ ਨਹੀਂ
 ਇਸੇ ਲਈ ਅਖ਼ਵਾਰ ਤੋਂ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਾ ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ
 ਚੱਲ ਇਹ ਗੱਲਾਂ ਛੱਡ ਉਹਨਾਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸ
 ਜਿਹਨਾਂ ਦੇ ਸੁਨੇਹੇ ਅੱਧੀ ਰਾਤ ਤੀਕ ਪੜਦਾ ਰਹਿਣਾ
 ਮੈਂ ਸੁਣਿਆ ਤੈਨੂੰ ਉਰਦੂ ਬੜੀ ਪਸੰਦ ਏ
 ਤੂੰ ਦੂਰ ਹੀ ਰਹੀਂ ਚੰਗਾ ਰਹੇਗਾਂ
 ਮੈਂ ਵੇਖਿਆ ਤੇਰੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ
 ਉਹ ਪਹਿਰਾਵਾ ਤੇ ਬੋਲੀ ਵੇਖ ਸੁਣ
 ਦੱਸ ਦੱਦੇ ਨੇ ਕਿ ਇਸ ਦਾ ਧਰਮ ਕੀ ਆ
 ਤੈਨੂੰ ਪਤਾ ਇਹ ਪਿਆਰ , ਮੁਹੱਬਤ
 ਇੱਕ ਪਤਾ ਕਿਵੇਂ ਨੇ
 ਇਹ ਕਿਸੇ ਦਾ ਧਰਮ ਜਾ ਜਾਤ ਨਹੀਂ ਵੇਖਦੇ
 ਤਾਹੀਂ ਤਾਂ ਲੋਕਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਮਾੜਾ ਕਹਿੰਦੇ ਨੇ
 ਵੈਸੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਤਾਂ ਆਪਾਂ ਵੀ ਆਉਣੇ ਆਂ
 ਤੂੰ , ਮੈਂ , ਸਭ
 ਪਤਾ ਕਈ ਗੱਲਾਂ ਏਹੇ ਜਿਹੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ
 ਜੇ ਸਿਰਫ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਨੇ
 ਜਿਦਾਂ ਤੇਰੀ ਉਡੀਕ

ਬਸ ਇਸ ਤੋਂ ਅਗਾਂਹ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਸੀ , ਲਿਖਿਆ ਪਰ ਇੱਕ ਸਤਰ ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਸੀ , ਕਿ ਮੈਂ ਅਗਲੇ ਹਫ਼ਤੇ ਤੇਰੇ ਸ਼ਹਿਰ

ਆਂ ਰਹੀ ਆ, ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਚਾਹੋਂ ਤਾਂ ਆਪਾਂ ਮਿਲ ਸਕਦੇ ਆਂ , ਮੇਰੇ ਲਈ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਖੁਸ਼ੀ ਕੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਸੀ, ਨਾਲੈ ਅਗਲੇ ਹਫ਼ਤੇ ਤਾਂ ਮੈਂ ਉਝ ਵੀ ਪਿੰਡ ਜਾ ਹੀ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਉਸ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਭ ਕੁਝ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਕਿ ਮੇਰਾ ਵਿਆਹ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਹੈ, ਸਾਰਾ ਕੁਝ , ਵੈਸੇ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿਉਂ ਮਨ ਵਿਚ ਅਜ਼ੀਬ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਖਾਮੋਸ਼ੀ ਜਿਹੀ ਛਾ ਗਈ, ਦਿਲ ਘੱਟਣ ਜਿਹੇ ਲੱਗ ਗਿਆ, ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਜਦੋਂ ਵੀ ਕਦੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਾਪਰਿਆ ਸੀ , ਮੈਂ ਕੁਝ ਨਾ ਕੁਝ ਲਿਖਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦੇਂਦਾ ਸੀ , ਮੈਂ ਉਸ ਨੂੰ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਲਿਖਣਾ ਚਾਹਿਆ :-

ਗਰਮੀ ਚ ਲੋ ਵਗਦੀ ਏ
ਸਿਆਲਾਂ ਚ ਤਾਂ ਧੁੰਦ ਹੁੰਦੀ ਏ

ਸੂਰਜ ਬੁੱਝਦਾ ਨਹੀ
ਉਹਲੇ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਏ

ਪੱਥਰਾਂ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਦਾ
ਉਹ ਤਾਂ ਚੰਨ ਤੇ ਵੀ ਹੋਣਗੇ

ਇਹ ਖ਼ਤ ਨੇ ਜਨਾਬ
ਪੰਨੇ ਤਾਂ ਖਾਲੀ ਹੁੰਦੇ ਨੇ

ਮੁਹੱਬਤ ਬੁੱਕ ਚ ਨੀਂ ਪੈਂਦੀ
ਸੁਣ ਤੂੰ ਝੋਲੀ ਅੱਡ ਲੈ

ਮੈਂ ਅੱਖਰ ਨਹੀਂ
ਜੇ ਤੇਰੇ ਲਈ ਸ਼ਬਦ ਬਣਨਾ ਏ

ਮੇਰੇ ਨਾਮ ਤੇ ਨਾ ਜਾਈਂ
ਮੈਂ ਹਨੇਰੇ ਦਾ ਘਰ ਹਾਂ

ਤੂੰ ਦਿਮਾਗ ਖੋਲ
ਹੋ ਸਕਦਾ ਦਿਲ ਛੋਟਾ ਰਹਿ ਜੇ

ਖਿਆਲਾਂ ਜਿੱਡਾ ਤਾਂ ਪੁਲ ਵੀ ਨਹੀਂ
ਤੂੰ ਦੱਸ ਕੀ ਮਿਣਨਾ ਮੈਂ ਜਾਂ ਮੈਂ

ਇਹ ਸੱਚ ਆ
ਧਰਮ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਭਰਮ ਹੈ

ਤੇਰੀ ਜਾਤ ਉਹੀ ਹੈ
ਜੇ ਤੇਰੇ ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਨਕਸ਼ੇ ਦੱਸਦੇ ਨੇ

ਦਿਲ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਨੇ ਇਹ
ਜੇ ਹਰ ਇਕ ਸਮਝ ਆ ਗਈਆਂ

ਫੇਰ ਮੁਹੱਬਤ ਨੂੰ ਕਿਹਨੇ ਜਾਣਨਾ

ਇਹ ਖਿਤਾਬ ਨਹੀ ,ਕਿਤਾਬ ਹੈ

ਜਿਸ ਵਿਚ ਮੁਹੱਬਤ ਲਿਖੀ ਹੈ
 ਮੁਹੱਬਤ ਬਾਰੇ ਨਹੀਂ
 ਗੱਲਾਂ ਨਹੀਂ ਮੁਕਦੀਆਂ
 ਆਦਮੀ ਮੁੱਕ ਜਾਂਦਾ ਏ
 ਪਰ ਗੁਲਾਬ ਅੱਜ ਵੀ ਲਾਲ ਨੇ
 ਟਿੱਬਿਆਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਬਣਾਉਦਾ ਨਹੀਂ
 ਇਹ ਤਾਂ ਆਪੇ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਨੇ
 ਜਿਵੇਂ ਤੇਰੇ ਅੰਦਰ ਮੇਰੇ ਖਿਆਲ
 ਕਈ ਪਲ ਹੀ ਏਦਾਂ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਨੇ
 ਜਿਸ ਵਿਚ ਬਿਨਾਂ ਗੱਲੋਂ ਹੀ
 ਦਿਲ ਉਦਾਸ ਹੋ ਬੈਠਦਾ ਏ
 ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਆਪਸੀ
 ਤਾਲਮੇਲ ਹੋਵੇ
 ਪੱਲਾ ਪੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ
 ਮੈਂ ਕੋਈ ਸ਼ਾਇਰ ਜਾ ਲੇਖਕ ਥੋੜਾ
 ਇੱਕ ਤੁਹਾਡੇ ਵਰਗਾ ਹੀ ਇਨਸਾਨ ਹਾਂ
 ਜੋ ਬਸ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜਦਾ ਜਾਣਦਾ ਹਾਂ
 ਇਹ ਗਿਣਤੀ ਕਿੰਨਾ ਚਿਰ ਹੋਵੇਗੀ
 ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਆਕਸੀਜਨ ਨਹੀਂ ਮੁੱਕ ਜਾਂਦੀ
 ਜਾ ਫਿਰ ਚੱਕਰ ਨਹੀਂ ਰੁੱਕ ਜਾਂਦਾ
 ਦਿਨ ਚੜ੍ਹਦੇ ਸਾਰ ਹੀ
 ਤੇਰੇ ਭਾਅ ਦੀ ਤਾਰੇ ਸੌਂ ਜਾਂਦੇ ਨੇ
 ਤੇ ਸੂਰਜ ਉੱਠ ਖਲੋਂਦਾ
 ਸੁਣਿਆ ਤੈਨੂੰ ਪੂਰਾ
 ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੈ ਅੱਜ ਵੀ
 ਕਿ ਧਰਤੀ ਬਲਦ ਦੇ ਸਿੰਗ ਤੇ ਖਲੋਤੀ ਏ
 ਮੈਂ ਇਹ ਸੁਣਿਆ ਸੀ
 ਕਿ ਅੱਖਾਂ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਹੁੰਦੀ ਏ
 ਪਰ ਬੋਲੀ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਸੁਣਿਆ

ਮੈਂ ਇਹ ਲਿਖਿਆ ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ, ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਉਸਨੇ ਪੜਿਆ ਵੀ ਕਿ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਉਸਨੇ ਮੈਨੂੰ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ
 ਹੀ ਸੁਨੇਹਾ ਭੇਜਿਆ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਕਿ ਮੈਂ ਸਾਈਂ ਪਾਰਕ ਵਿਚ ਤੁਹਾਡਾ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਕਰਾਂਗਾ, ਮੈਨੂੰ ਯਕੀਨ ਆ ਤੁਸੀਂ
 ਜ਼ਰੂਰ ਆਵੋਗੇ, ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਨੇ ਹੋਰ ਕੋਈ ਸੁਨੇਹਾ ਨਾ ਭੇਜਿਆ, ਪਰ ਹਰਰੋਜ਼ ਕੰਮ ਤੋਂ ਆ ਕੇ ਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ

ਪਹਿਲਾਂ ਉਸਦਾ ਸੁਨੇਹਾ ਵੇਖਦਾ , ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਕੋਈ ਸੁਨੇਹਾ ਨਾ ਭੇਜਿਆ, ਫੇਰ ਜਿਸ ਦਿਨ ਮੈਂ ਪਿੰਡ ਜਾਣਾ ਸੀ, ਉਸਦਾ ਦਾ ਇੱਕ ਸੁਨੇਹਾ ਆਇਆ ਜਿਸ ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਸੀ, ਕਿਤੇ ਭੁੱਲ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਗਏ ਕੱਲ ਮੈਂ ਪਾਰਕ ਵਿਚ ਤੁਹਾਡਾ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਕਰਾਂਗੀ ਇਸ ਸੁਨੇਹੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸਨੇ ਮਿਲਦੇ ਆਂ ਲਿਖ ਕੇ ਆਖਰੀ ਸੁਨੇਹਾ ਭੇਜਿਆ, ਉਹ ਸਫ਼ਰ ਮੇਰੇ ਲਈ ਮੇਰੀ ਜਿੰਦਗੀ ਤਾਂ ਸਭ ਤੋਂ ਖੂਬਸੂਰਤ ਸਫ਼ਰ ਜਿਸ ਵਿਚ ਮੈਂ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਅਣਜਾਣ ਦੇਸਤ ਬਾਰੇ ਹੀ ਲਿਖਿਆ ਸੀ , ਮੈਂ ਉਸ ਵਿਚ ਉਹ ਸਭ ਲਿਖਿਆ ਜੋ ਮੈਂ ਉਸ ਬਾਰੇ ਸੋਚਦਾ ਸੀ , ਮੈਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੂਰਤ ਆਪਣੇ ਮਨ ਅੰਦਰ ਬਣਾਉਂਦਾ ਸੀ, ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਪਣੀ ਮੰਗੋਤਰ ਹਰਫ਼ਨੂਰ ਤੇ ਇਸ ਹਰਫ਼ਨੂਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਬਣਾ ਦਿੰਦਾ ,ਮੈਂ ਉਹ ਸਭ ਲਿਖਿਆ ਜੋ ਮੇਰੇ ਮਨ ਆਇਆ, ਮੈਂ ਘਰ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਸਵੇਰੇ ਸ਼ਹਿਰ ਜਾਣ ਲਈ ਜੋ ਕੱਪੜੇ ਪਹਿਨਣੇ ਸਨ , ਉਹ ਰਾਤ ਨੂੰ ਹੀ ਪ੍ਰੈਸ ਕਰ ਦਿੱਤੇ, ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸੁਨੇਹਾ ਭੇਜਿਆ ਜਿਸ ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਸੀ।

ਜਿਦਾਂ ਵੇਖੇ ਧਰਤੀ ਨੂੰ
ਕਿ ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਵੇਖ ਸਕਦਾ
ਜੇ ਤੱਕਣੀ ਤੇਰੀ ਦਾ ਨਿੱਘ ਆਵੇ
ਕਿ ਮੈਂ ਨਾਲ ਬਹਿ ਕੇ ਸੇਕ ਸਕਦਾਂ

ਵੈਸੇ ਤਾਂ ਇਹ ਕੁਝ ਹੋਰ ਨੇ
ਪਰ ਲਈ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ
ਇਹ ਖਿਆਲਾਂ ਦੇ ਬੱਦਲ ਨੇ
ਜੇ ਬਣਨ ਸਾਰ ਵਰਸ ਜਾਦੋਂ ਨੇ

ਕਦੇ ਕਦੇ ਦਿਸੇ ਗੂੜ੍ਹੇ ਰੰਗ ਵਾਲਾ ਸੂਟ
ਕਦੇ ਕਦੇ ਦਿਸਦੇ ਨੇ ਮੇਰ ਨੀਂ
ਕਦੇ ਕਦੇ ਲੱਗੇ ਤੂੰ ਉਹੀ ਤੂੰ ਤੂੰ ਏਂ
ਕਦੇ ਕਦੇ ਲੱਗੇ ਉਹ ਤਾਂ ਕਿਤੇ ਹੋਰ ਨੀਂ

ਮੈਂ ਰਾਤ ਸੋਚਦਾ ਪਿਆ ਸੀ
ਫੇਰ ਜਦੋਂ ਵੇਖਿਆ ਤਾਂ
ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ
ਤੇਰੇ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ ਕਰਦਿਆਂ
ਮੇਰੀ ਕਵਿਤਾ ਵਿਚ ਹੋਰ ਨਿਖਾਰ ਆ ਗਿਆ
ਹੁਣ ਮੈਨੂੰ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਲੱਭਣ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ ਪੈਂਦਾ
ਹੁਣ ਤੇਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਹੀ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਬਣ ਜਾਂਦੀਆਂ ਨੇ
ਤੇ ਤੇਰੀ ਉਡੀਕ ਗੀਤ

ਕਿੰਨਾ ਕੁਝ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਨਾ ਤੂੰ ਮੇਰੀ ਜਿੰਦਗੀ ਦਾ
ਦੂਰ ਰਹਿ ਕੇ ਵੀ
ਜੇ ਕਿਤੇ ਕੋਲ ਹੁੰਦੀ ਫੇਰ
ਫੇਰ ਤਾਂ ਮੈਂ , ਮੈਂ ਰਹਿਣਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ

ਤੈਨੂੰ ਇਕ ਗੱਲ ਦੱਸਾਂ
ਮੈਂ ਸਭ ਉਹ ਗੱਲਾਂ

ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਡਾਇਰੀ ਤੇ ਲਿਖ ਲਾਈਆਂ
ਜੇ ਵੀ ਤੇਰੇ ਨਾਲ ਕਰਨੀਆਂ ਨੇ
ਦਿਮਾਗ ਨਹੀਂ ਆ ਮੇਰਾ
ਭੁੱਲ ਜਾਣਾ ਬਹੁਤ ਜਲਦੀ
ਜਿਦਾਂ ਕਿੰਨੀ ਜਲਦੀ ਭੁੱਲ ਗਿਆ
ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਨੂੰ

ਬਾਕੀ ਇਹ ਤਾਂ ਨਾਂ ਅੱਖਰ ਨੇ ਬਣਦੇ ਰਹਿਣਗੇ
ਪਰ ਮੁਲਾਕਾਤ ਨਹੀਂ ਬਣਦੀਆਂ
ਇਹ ਤਾਂ ਰੱਬੀ ਸਬੱਬ ਹੁੰਦਾ
ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿੰਨੀਆਂ ਤਪੱਸਿਆ ਨੂੰ
ਭੰਗ ਕਰਨ ਪਿੱਛੋਂ ਖੁੱਲ੍ਹਦੀ ਏ ਅੱਖ
ਫੇਰ ਕਿਤੇ ਜਾ
ਇੱਕ ਹੀ ਸ਼ਬਦ ਮੂੰਹੋਂ ਨਿਕਲਦਾ
ਮੇਰ

ਫੇਰ ਹੁੰਦਾ ਮਿਲਾਪ ਕਿਤੇ ਦੋ ਜੀਆਂ ਦਾ
ਫੇਰ ਬਣਦਾ ਪਿਆਰ
ਫੇਰ ਘੁੰਮਦੀ ਏ ਧਰਤੀ ਚੱਕਰ
ਫੇਰ ਉਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚੋਂ
ਗੁਜ਼ਰਦਾ ਏ ਸੂਰਜ
ਕਿਤੇ ਤਾਂ ਜਾ ਕੇ ਲੱਗਦਾ ਏ
ਚੰਦਰਮਾ ਨੂੰ ਅਰਘ

ਆ ਹੁਣ ਕੁਦਰਤ ਨੇ ਚਾਹਿਆ
ਤਾਂ ਹਾਕ ਮਾਰ ਲਈ
ਤੇ ਤੂੰ ਤੇ ਮੈਂ
ਮੈਂ ਹੋ ਗਏ
ਤੇ ਤੂੰ ਅਰਘ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣ ਗਈ
ਜਾ ਕਿਸੇ ਟੁੱਟੇ ਫੁੱਲ ਦਾ
ਇਕਲੋਤਾ ਅੱਥਰੂ

ਆਪਾਂ ਉਹ ਨਹੀਂ
ਆਪਾਂ ਕੁਦਰਤ ਦੀ
ਪ੍ਰਸੰਸਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮਿਲਾਂਗੇ
ਕਿਸੇ ਟੁੱਟੇ ਤਾਰੇ ਨੂੰ
ਪਾਲਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਾਂ ਗੇ
ਜਾ ਫੇਰ ਸੁਣਾਂਗੇ

ਸਾਂਤ ਬੈਠ ਕੇ
ਰੋਤਿਆਂ ਦੇ ਦੁੱਖੜੇ
ਚੱਲ ਸਵੇਰ ਆਉਣਦੇ
ਹੁਣ ਸੁਪਨੇ ਨਾ ਤੋੜ
ਚੱਲ ਖਬਾਬਾਂ ਦੀ ਨੀਂਦਰੇ ਸੌਣ ਨੇ

ਮੈਂ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਵੇਰੇ ਸੁਨੇਹਾ ਵੇਖਿਆ ਕਿ ਕੋਈ ਸੁਨੇਹਾ ਤੇ ਨਹੀਂ ਆਇਆ , ਤਦ ਤੀਕ ਕੋਈ ਸੁਨੇਹਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਆਇਆ, ਫੇਰ ਘਰ ਦੇ ਕੰਮ ਨਿਬੇੜਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ , ਮੈਂ ਤਿਆਰ ਹੋ ਕਿ ਸ਼ਹਿਰ ਨੂੰ ਤੁਰਨ ਲੱਗਿਆ ਤਾਂ ਉਸਦਾ ਸੁਨੇਹਾ ਆਇਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਅੱਧੇ ਘੰਟੇ ਤੀਕ ਸ਼ਹਿਰ ਪਹੁੰਚ ਜਾਵਾਂਗੀ, ਮੈਂ ਇਹ ਲਿਖ ਦਿੱਤਾ ਮੈਂ ਵੀ , ਮੈਂ ਸ਼ਹਿਰ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ, ਬੱਸ ਅੱਡੇ ਤੋਂ ਸਾਈਂ ਪਾਰਕ ਇੱਕ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੀ ਤਕਰੀਬਨ ਸੀ , ਮੈਂ ਪੈਦਲ ਹੀ ਤੁਰ ਪਿਆ , ਸੜਕ ਉੱਪਰ ਕਾਫੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਗੱਡੀਆਂ, ਕਾਰਾਂ , ਬੱਸਾਂ ਦੀ ਭੀੜ ਸੀ, ਇਸੇ ਲਈ ਮੈਂ ਬਿਲਕੁਲ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਤੇ ਹੀ ਹੋ ਕਿ ਤੁਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਪਾਰਕ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਕੋਲ ਹੀ ਪਹੁੰਚਣ ਵਾਲਾ ਸੀ , ਉਸਦਾ ਸੁਨੇਹਾ ਆਇਆ : --

ਹਰਫ਼ਨੂਰ (clay tinted) : ਹਾਂਜੀ ਮੈਂ ਪਹੁੰਚ ਗਈ, ਤੁਸੀਂ ਪਹੁੰਚ ਗਏ

ਮੈਂ : ਬਸ ਪਹੁੰਚਣ ਹੀ ਵਾਲਾ ਹਾਂ , ਵੈਸੇ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਪਹਿਚਾਣਾਗਾ

ਹਰਫ਼ਨੂਰ : ਮੇਰੇ ਮਿੱਟੀ ਰੰਗੇ ਰੰਗ ਵਾਲਾ ਸੂਟ ਪਾਇਆ ਹੈ , ਮੈਂ ਗੇਟ ਵਿਚ ਹੀ ਖਲੋਈ ਹਾਂ, ਤੁਸੀਂ ਜਲਦੀ ਆਵੋ

ਮੈਂ : ਮੈਂ ਸਾਹਮਣੇ ਵੇਖਿਆ, ਬੇਸ਼ੱਕ ਸਾਫ਼ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਸੀ ਵਿਖ ਰਿਹਾ , ਇੱਕ ਮਿੱਟੀ ਜਿਹੇ ਰੰਗ ਵਾਲੀ , ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਰੰਗ ਦੇ ਰੰਗ ਨਾਲ ਦਾ ਸੂਟ ਪਾਈ , ਇੱਕ ਉਂਗਲੀ ਨਾਲ ਉਡਦੇ ਹੋਏ ਵਾਲਾਂ ਨੂੰ ਕੰਨਾਂ ਪਿਛੇ ਟੰਗ ਰਹੀ ਏ, ਜਦ ਮੈਂ ਸੜਕ ਪਾਰ ਕਰਕੇ ਪਾਰਕ ਦੇ ਗੇਟ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ ਹੋਣ ਲੱਗਾ , ਤਾਂ ਇੱਕ ਪੂਰੀ ਤੇਜ਼ ਗੱਡੀ ਮੇਰੀ ਵਿਚ ਆ ਵੱਜੀ ਤੇ ਮੈਂ ਅਗਲੀ ਗੱਡੀ ਦੀ ਛੱਤ ਤੇ ਵੱਜ ਸੜਕ ਉੱਪਰ ਜਾ ਡਿੱਗਿਆ , ਮੇਰਾ ਸਾਰਾ ਸਿਰ ਖੂਨ ਨਾਲ ਭਿੱਜ ਗਿਆ, ਆਸੇ ਪਾਸੇ ਭੀੜ ਹੋ ਗਈ, ਉਹੀ ਮਿੱਟੀ ਜਿਹੇ ਰੰਗ ਵਾਲੀ ਕੁੜੀ ਭੀੜ ਵਿਚੋਂ ਦੀ ਲੰਘਦੀ , ਜਦ ਮੇਰੇ ਅੱਗੇ ਆਪਣਾ ਮੁੱਖ ਕਰਨ ਲੱਗੀ, ਉਸਤੋਂ ਹੀ ਪਹਿਲਾਂ , ਮੇਰੀ ਅੱਖ ਵੇਖਣ ਤੋਂ ਅਸਮਰਥ ਹੋ ਗਈ....

ਮੇਰੇ ਗਲ ਪਾਏ , ਬੈਗ ਵਿਚੋਂ ਇੱਕ ਡਾਇਰੀ ਅੱਧੀ ਵੇਖਾਈ ਦੇ ਰਹੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਉਪਰ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ, (clay tinted) ਮਿੱਟੀ ਰੰਗੇ

ਉਹ ਡਾਇਰੀ ਚੁੱਕੀ ਤੇ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਸਾਂਭ ਰੱਖ ਲਈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਸੰਗ ਸਾਂਝਾ ਕੀਤਾ... ਮੈਂ ਜਦ ਵੀ ਕਦੇ ਹੁਣ ਉਸ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਦੀ ਲੰਘਦੀ ਆਂ, ਤਾਂ ਮੇਰੇ ਅੱਖਾਂ ਵਿਚੋਂ ਹੰਝੂ ਵਗਣ ਲੱਗ ਜਾਂਦੇ ਨੇ... ਵੈਸੇ ਮੈਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਉਸ ਕੋਲੋਂ ਲਕੇ ਰੱਖਿਆ ਕਿ ਮੈਂ ਹੀ ਉਸਦੀ ਮੰਗੋਤਰ ਹਾਂ... ਹਰਫ਼ਨੂਰ

ਐਦਾਂ ਨਹੀਂ ਹਰ ਕੋਈ ਖਾਮੋਸ਼ ਰਹਿੰਦਾ

ਕਈ ਵਾਰੀ ਹਾਸੇ ਖੇਏ ਹੁੰਦੇ ਨੇ

ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਲੋਕ ਪੱਥਰ ਆਖ ਪੁਕਾਰਦੇ ਨੇ

ਜਿਹਨਾਂ ਦੇ ਹੰਝੂ ਵੀ ਕਦੇ ਰੋਏ ਹੁੰਦੇ ਨੇ

ਬਾਕੀ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਦਿਲ ਦੀਆਂ ਅਧੂਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ

ਮੈਂ ਘਰ ਲਾਏ , ਬੋਹੜ ਦੇ ਰੁੱਖ ਨਾਲ ਕਰਨੀਆਂ ਨੇ

ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਨੇ ਕਈ ਵਾਰ ਕਿਹਾ ਸੀ ਮੈਨੂੰ ਕਿ

ਕਵੀ ਮਰਕੇ ਰੁੱਖ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਨੇ

✍ : ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘ ਰਾਏਪੁਰ

* * *

ਨੋਟ : ਇਸ ਕਹਾਣੀ ਬਾਰੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਅਤੇ ਇਸ ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਨਾਲ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਕਹਾਣੀਆਂ ਪੜਨ ਲਈ , ਤੁਸੀਂ ਸਾਡੇ ਵੱਸਟਾਅੱਪ ਨੰਬਰ ਤੇ ਮੈਸਜ਼ ਜਾਂ ਸੰਪਰਕ ਵੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ।

ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘ ਰਾਏਪੁਰ ([8699633924](tel:8699633924))

**To read more Punjabi Stories from Sukhdeep Singh Raipur
visit
www.PunjabiLibrary.com**